

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Γ'.

|| ΚΘΗΝΗ, ΣΑΒΑΤΟ, 28 ΤΟΥ ΓΕΝΗΒΑΡΗ 1912

|| ΑΡΙΘΜΟΣ 464

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ
ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μ. ΑΒΔΙΧΟΣ. Εἰς τὸν ποιητὴ Παλαμᾶ.
CHARLES BAUDELAIRE. Ἀπὸ τὰ «Μικρὰ ποιήματα σὲ
πρόξ». V. Ἡ διπλὴ κάμωρη (μετάφρ. "Ἐσπερος).
Α. Ε. Κουβέντε;—Πολιτικά.
ΙΔΑΣ. Ἑλληνοβουλγαρικά.
Ε. ΚΑΡΑΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ. Ἐντύπωσες ἀπὸ μιᾶ δίκῃ.
ETTORE MOSCHINO. Τριστάνος καὶ Ἰζόλδη (μεταφρ.
N. Ποριώτης) (συνέχεια).
ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ. Ὁ προϋπολογισμὸς (Γ').
ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ. Τὸ τραγούδι.
Ἐνα γράμμα.
ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ. Πολιτικὴ Ἐπιθεώρηση.
Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ. — Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ. — ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜ-
ΜΑΤΟΣΗΜΟ.

Εἰς τὸν ποιητὴ Παλαμά, — ΑΠΟ-
ΚΡΙΣΙ Εἰς ἓνα γράμμα τοῦ

Συνάδελφο μὲ κράξεις ποιητῆ,
Ἐσύ, «πηγὴ ὕδατος ἀλλομένου»,
Νᾶμα ψαλμοῦ ζωῆς πατρίδας αἴνου,
Ποῦ αἰώνια Ἑλλάδα βουίξει θαυμαστή.

Καὶ ἄμποτες ἀπ' αὐτὸ νὰ ποτισθῇ
Τὸ χῶμα αὐτοῦ τοῦ τόπου τοῦ καμένου,
Καὶ νᾶναι καὶ ἡ βουλή τοῦ πεπρωμένου
Ξανὰ μὲ δάφνες νέες νὰ στολισθῇ.

Μὰ ἐγὼ εἶμαι ἔρημου βράχου μιᾶ βρυσούλα,
Ποῦ ἔρημη ρέει σ' ἔρημο γιालό —
Καὶ ρέει, σὰ νὰ κλαίῃ τὴν ἔρμιά της

Καὶ μόνον νύχτα—μέρα—βράδυ—αὔγουλα
Κρένει μὲ τοῦ πελάου τὸ βογγητό...
Καὶ ἂν ἔρητη φτερωτὸς νὰ πηγὴ διαβάτης.

Λοξότροι, 1911, Χριστόγεννα

Μ. ΑΒΔΙΧΟΣ

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΣΤΟΝ ΠΟΙΗΤΗ Μ. ΑΒΔΙΧΟ ΤΟΥ ΑΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

Ρεματαριά ἢ βρυσούλα ἢ ποταμὸς,
ζωῆς νᾶμα τὸ νερὸ τοῦ Τραγουδιοῦ,
πότε μιᾶς πολιτείας ὁ ταραμὸς,
πότε μέρωμα τᾶγριον λαγκαδιοῦ.

Ρέει, κλαίει. Τὸ πίνει ὁ φτερωτὸς διαβάτης
γιὰ νὰ ὑψωθῇ στᾶγνὰ καὶ στάνοιχτά.
Ἡ ἁμαρτωλὴ Ψυχὴ τὴν παρθενιά της,
μέσα του σὰ λουστῇ, ξαναποχτᾶ.

Καὶ στὴ φήμη καὶ κάτω ἀπὸ τὴ λήθη
καὶ σὰ στῶν Ὀλυμπίων τὸ πλευρό,
πάει τὸ Τραγούδι. Ὁ Κόσμος, παραμύθι
τὸ Τραγούδι, τᾶθάνατο νερό.

Κι ἂν τίποτε δὲν ἦδε νὰ ποτίσῃ
κι ἀταίριαστο κυλάει κ' ἐρμαδιακό,
μὲ τὸ δικό του μοναχὰ μεθύσι
ζῆ, θεριεμένο ἢ πρᾶο, βασιλικό.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΑ

Βλέποντας τὴ φέρα ποῦ ἔδωσε τώρα κοντὰ δ
«Νουμάς» στὴν πολιτικὴ, — κι ὄχι πῶς τάχα ἀπο-
δοκιμάζω τὸ πρόγραμμά του, παρὰ ἔτσι ἀπὸ τῶν ἰ-
δεῶν τὴν ἀλληλουχία, θυμήθηκα ἓνα μου ἀξάδερφο
ποῦ δταν ξαναῆρθε πρώτη φορὰ στὸν τόπο τοῦ ἀπὸ
τὴν Ἀθήνα, καὶ δηγότανε στοὺς συντοπίτες του τὰ
ἄσα εἶδε κι ἄκουσε στὴ μαρμαρένια τὴν πρωτεύου-
σα, τοὺς ἔλεγε κ' ἓνα πρᾶμα ποῦ τοῦ ἀφῆκε βαθύ-
τερη ἐντύπωση ἀπὸ κάθε ἄλλο, πῶς σ' ἔπειο καφε-
νετό κι ἂν ἔμπαινες στὴν Ἀθήνα, σ' ὅποια «Λέ-
σχη», σ' ἔπειο ζαχαροπλαστείο, ἄλλο δὲν ἄκουγες
παρὰ *πολιτικά*. Καὶ μὲ τέτοιον σοβαρὸ τρόπο τῆλε-
γε αὐτὸ ἔφιλος, ποῦ ἔμένα τουλάχιστο, — μιᾶ πι-
θαμὴ μαθητοῦδι τότες, — μὸς φαινότανε πῶς οἱ Ἀ-
θηναῖοι κουβεντιάσανε γιὰ τὴν πολιτικὴ τοῦ Ἀρι-
στοτέλη, ἄς ποῦμε τὸ πολὺ ἀπλοποιημένη.

Ἐμεινε αὐτὴ ἡ ἐντύπωση στὸ νοῦ μου κάμποσα χρόνια, ὥσπου ἄρχισα νὰ διαβάζω στὶς ἐφημερίδες, «Βούλγαρις, Κουμουνδοῦρος, ἀπαρτία, συζήτησις, κώδων τοῦ Προέδρου», καὶ χίλια ἄλλα κατώτερης πολιτικῆς ἀξίας πράγματα, ποῦ περιττὸ ἐδῶ πέρα νὰ τὰραδιάζουμε, σὰν πασιγνώστα ποῦ εἶναι. Ἐπρεπε ἕμεις νὰ περάσουν ἀκόμα μερικὰ χρόνια γιὰ νὰ τὸ καλονοιώσω πῶς οἱ κουδέντες τῶν Ἀθηναίων εἶταν ἀκόμα χαμηλότερης ἀξίας, καὶ πῶς τὸ κάτω κάτω θέμα τους καὶ θεμέλιό τους εἶχανε τὰ αἰώνια τὰ προσωπικά. Ἐνα εἶδος συμφεροντολογία ἀνεβασμένη σ' ἐπιστήμη, ἂν εἶταν κ' ἐπιστήμη.

Ἀπὸ τότες πολλὰς φορὲς συλλογίστηκα, πῶς γίνεται, σὲ τόπους ποῦ ἡ πολιτικὴ, ἡ σοβαρὴ ἡ πολιτικὴ, παίρνει καὶ δίνει, καθὼς λόγου χάρις στὴν Ἀγγλία, πολὺ σπάνια ἀκούς πολιτικὰ στὰ μέρη ποῦ μαζεῦεται ὁ κόσμος, μέσα σὲ τραῖνα, σὲ μπόρσες, σὲ καφενεῖα. Τὸ πολὺ μιὰ λέξη γιὰ κάτι σημαντικὸ ποῦ ἡ λέχτηκε ἢ πράχτηκε ἐχτὲς στὴ Βουλὴ ἢ στὰ Ἵπουργεῖα. Κι ἕμεις ἂν τύχη κι ἀνταμώσης κανέναν ἀπ' αὐτοὺς σὲ Συλλαλητήριό τὸ βράδυ, καὶ τὸν ἔχουμε βαλμένο στὸ πρόγραμμα γιὰ νὰ μιλήσῃ, μπορεῖ νὰ σηκωθῇ ὁ φίλος καὶ νὰ κουδεντιάξῃ ὡς μιὰ ὄρα, χωρὶς νότες, χωρὶς τίποτα, κι ὄχι λόγια τοῦ βρόντου, παρὰ πράγματα ἀποδειγμένα μὲ ἀριθμοὺς, μὲ στατιστικὰς, μὲ μελέτη καὶ μ' ἀληθινὴ ἐπιστήμη.

Κ' ἐρχεται τώρα ἡ καθαυτὴ ἡ ἱστορία. Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, ποῦ καθεμέρα σὰν ἀνταμώνει τοὺς ἑμοίους τοῦ ἄλλο δὲν κάνει παρὰ νὰ φλυαρῇ γιὰ παιχνίδια καὶ γιὰ περιπέτειες σὲ τοῦτο ἢ σ' ἐκεῖνο τὸ ταξίδι ἢ τὸ κυνήγι, ποῦ καὶ πῶς βρῆκε καιρὸ νὰ μάθῃ τὰ πολιτικὰ τοῦ τόσο τέλεια, ποῦ νάποστομώνῃ πολλὰς φορὲς καὶ τοὺς πῖθ δεινοὺς ἀντίπαλοὺς του; Κι ὄχι μονάχα νὰ τὰ ξέρῃ, κι ὄχι νὰ μπορῇ, ἂν θέλῃ, νὰ τὰ πετᾷ λίγα λίγα καὶ κομματιαστὰ ἀπάνω στὴν κουδέντα, μὲ τὴ μέθοδο τοῦ ζαχαροπλαστείου, παρὰ νὰ σηκώνεται, καὶ μόνος του ἀντικρίζοντας ἕνα ἀπροατήριό ποῦ δὲ σκοπεύει τίποτις νὰ τοῦ χαρίσῃ, νὰ πολεμᾷ τᾶλλο τὸ κόμμα μ' ἐπιχειρήματα ἀληθινοῦ ρήτορα; μόνη του βοήθεια ἔχοντας ἕνα ποτήρι νερὸ στὸ τραπέζι.

Γιὰ νὰ τὴ λύσῃς σωστὰ αὐτὴ τὴν ἀπορία πρέπει νὰ πιάσῃς ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τὴν ἱστορία τοῦ φίλου. Ἀπὸ τότες ποῦ εἶτανε στὸ Σκολεῖο, καὶ μάθαινε νὰ τὴ μιλάῃ, κι ὄχι μονάχα νὰ τὴ γράφῃ τὴ γλώσσα του. Ἀπὸ τότες ποῦ μιλοῦσε καθὼς ἔγραφε ἢ ἔγραφε καθὼς μιλοῦσε στὰ μαθητικὰ τὰ συλλαλητήρια ποῦ τοὺς σκάρωνε, τουλάχιστο μιὰ φορὰ τὴ βδομάδα, δ' δάσκαλός τους, καὶ γινότανε Πρόεδρος αὐτὸς καὶ τοὺς ὀδηγοῦσε στὴ συζήτηση. Ἐπρεπε τότες ὁ

καθένας τους νὰ παίρνῃ τὸ λόγο γιὰ ἕνα ὀρισμένον χρονικὸ διάστημα, καὶ νὰ ξηγάῃ τὴ γνώμη του γιὰ τὸ προκείμενον ζήτημα, πρὶν ἀποφασιστῇ μὲ ψηφοφορία στὸ τέλος. Ὁ,τι κι ἂν εἶτανε τὸ ζήτημα ἐκεῖνο: πολιτικὸ, κοινωνικὸ, φιλολογικὸ, θρησκευτικὸ.

Βρίσκει ἕμεις κατόπιν ὁ φίλος κι ἄλλα Σκολεῖα, τότες ποῦ βγαίνει στὸν κόσμον νὰ δουλέψῃ γιὰ τὸ ψωμί του. Καὶ μάλιστα μὴν εὐκαιρῶντας τὴ μέρα, πηγαίνει τίς βραδινὲς στὶς ψεύτικες ἐκείνες τίς Βουλὰς, ποῦ κάθε πόλη ἔχει κι ἀπὸ μιὰ, μὲ συμπολίτευση, μ' ἀντιπολίτευση, μὲ Πρόεδρους, ὡς καὶ μὲ ὑπουργοὺς ὄνομα πρὸς ὄνομα, κι ἀκολουθεῖ ἐκεῖ τίς συζητήσεις ποῦ εἶναι κι αὐτὲς πηρμένες ἀπὸ τὰ πραχτικὰ τῆς χτεσινῆς τῆς ἀληθινῆς τῆς Βουλῆς. Ζήτημα σοβαρὸ δὲν ὑπάρχει ποῦ δὲν τὸ μαθαίνει ἐκεῖ καὶ δὲν τὸ χωνεύει.

Βλέπεις τὸ λοιπὸν ἄξαφνα πῶς αὐτὸς ὁ Κύριος, ποῦ δὲν ἀνοίγει τὸ στόμα του νὰ μᾶς πῇ λέξη πολιτικὰ στὰ μέρη ποῦ συνανταμώνεται μὲ τὸν ἄλλο τὸν κόσμον, καθὼς ἔκαμναν ἄλλοτε, καὶ θαρρῶ πῶς κάνουν ἀκόμα στὴν Ἀθήνα, βγαίνει ἄξαφνα ρήτορας ἀπὸ τοὺς κελοὺς, καὶ τόσο συνεπαίρνει τοὺς ψεύτικους βουλευτάδες του, ποῦ ἀργὰ ἡ γλῆγορα μιλάει ὀμπροστὰ καὶ σ' ἀληθινοὺς βουλευτάδες: παρὰδειγμα ὁ σημερινὸς ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀγγλικῆς τῆς ἀντιπολίτευσης.

A. E.

ETTORE MOSCHINO

ΤΡΙΣΤΑΝΟΣ ΚΑΙ ΙΖΟΛΔΗ^(*)

(Παρουσιάζεται ὁ ΤΡΙΣΤΑΝΟΣ ἀπὸ τὴ θύρα δεξιὰ. Ἡ ὄμορφη καὶ φλογερὴ νιότη φανερώνεται στὴ μορφὴ καὶ στὸ κορμί του. Δὲ φορεῖ ἄρματα, μήτε πολεμικὴ φορεσιά, παρὰ ἕνα μεταξωτὸ χιτῶνα σφιγμένο στὴ μέση. Μοιάζει πιάτερο τραγουδιστῆς παρὰ ἱππότης, ἂν καὶ κάθε του κίνημα φανερώνῃ τὴ λεβεντιά καὶ τὴ δύναμη ποῦ κράζεται «Πηγὴ τῆς ἱπποσύνης, γέφυρας μέσα στοὺς πλανόδιους ἱππότες».)

ΤΡΙΣ. Γλυκὲ μου ἀφέντη, σὲ ζητῶ στὴν τύχη.

Τὸ νέο σκοπὸ δὲν ἄκουσες στὴν ἄρπα ποῦ τραγουδοῦσα. — Πικραμένος εἶσαι;

P.M. Σ' ἄκουσα, γιὲ μου, εἶναι γλυκὸς ὁ ἦχος.

Μὰ πῶς δὶχως σπαθί; Ποῦ ἔχεις ἀφήσει τὴν ὄμορφη Κορτάνα; — Σοῦ εἶναι βάρος;

(*) Ἡ ἀρχὴ του στὸ περασμένον φύλλο.

ΤΡΗΣ. Μ' ἀρέσει τώρα τὸ τραγοῦδι, ἀφέντη κυνήγι καὶ τραγοῦδι καὶ τὴ σπάθα παράτησα, πού κόβει καὶ θεριεύει, γιὰ τὸ γοργὸ δοξάρι, γιὰ τὴν ἀρπυ τὴν ἄκακη.

P.M. Δὲν ὠφελεῖ, Τριστάνε, τὴ δύναμή του νὰ ρημάξῃ ὁ ἱππότης. Ὅκνῶ, σκουριάζει, σπάξει, καὶ τὸ νεῦρο!

ΤΡΗΣ. Δὲν ἔχω φόβο, ρήγα μου. Ποτέ μου δὲν εἶχα τόση λεβεντιά καὶ τέχνη. Μὰ ὄχι ἄνθρωπο νὰ βλάψω! Θὰ ἱστορήσω ἓνα τερπνὸ κυνήγι, καὶ σὺ μέτρα μὴν ἔσφαλὰ στὴν πράξη. Μὲ τὰστέρι τῆς χάραυγῆς σηκώθηκα, καὶ μόνος στὸ πράσινο λαγγάδι τράβηξα. Εἶταν ἓνα φτερούγισμα δλόγουρα, ἀηδόνια λαλούσανε γλυκὰ καὶ λιγωμένα, γοργά, μ' ἀχνὲς ἢ τρέμουλες φωνοῦλες, ἴδιο ἅμα σέρνω τὸ πλάνο δοξάρι στὶς ἤχερες μου κόρδες. Μαγεμένος στάθηκα. Καί, νά! βρῆκε στὴν καρδιά μου ἀντίλαλο τοῦ κυνηγιοῦ ἢ ἀντάρα. Δίπλα στὸ ρέμα πετύχτηκε ὠραῖο λάφι. Εἶταν ὅμοιο σὰ νᾶτρεχε δέντρο, καὶ τὰ κλαδιά πλεγμένα στὸ λαιμὸ του φεγγίζανε τὸ δρόσος τῆς αἰγούλας. Σὰν τό εἶδε πέρα τῶ σκυλιῶν ἢ φάρα, χύθηκε φρενιασμένη νὰ τάρπαξῃ· κι ἀπ' τὰ δασὰ του ἀκρούμα τὰ ζαγάρια κρέμονταν κίολα, πού ἀξαφνα τὸ λάφι, τρελὸ ἀπ' τὸν πόνο τίναξε τὴν κόμη καὶ ἀγκομαχώντας, μὲ σπασμούς τριγύρω σκορπᾷ τὸ σκυλομάνι. Πιάνω τότε τᾶλάθευτο δοξάρι μου. Τεντώνω μὲ τὴ γλυφὴ τὴν κόρδα, καὶ στηρίζω στὸ στήθος τὸ νευρί, καὶ στὸ δοξάρι τὸ σίδερο, καὶ κόνοντας μ' ἐκεῖνο τὸ τένταμα ἓναν κύκλο σὰ φεγγάρι, μὲ τὰ γυρτὰ μου δάχτυλα τὸ ρίχνω τόσο γερά, πού πέταξε ἢ σαίττα, βρῆκε τᾶγρίμι στᾶστρο τοῦ μετώπου, κ' ἔπεσε αὐτὸ μπρὸς στοῦ Θεοῦ τὸν Ἥλιο. Εἶχε στὰ μάτια τοῦ δρυμοῦ τὸν πόθο, καὶ τῆς πηγῆς· καὶ τὴν κλαμένη φλόγα πού γλυκοσβεῖ στὰ μάτια τῶν ἀρρώστων. Θάνατο μοῦ ζητοῦσε, καὶ τοῦ δίνω τὸ θάνατο, κ' ἔτρεξε βρῦση τὸ αἷμα. Τὸ σκούπισα, καὶ βλέποντας μπλεγμένα τὰ κλώνια του, τὰ κόβω, καὶ τὰ σμίγω· καὶ τὶς κορφές τους στολίζω μὲ κρικους χρυσοῦς καὶ λαμπεροῦς. — Στὴ νέα καρδιά μου ἄρεσε αὐτό, καὶ τὸ τραγοῦδι ἀπλώθη στὸ λόγγο πού ποτέ δὲν εἶχε νοιώσει στὰ βάρη του τέτοια δροσιά καὶ νιάτα!

P.M. Παιγνίδι αὐτό, γιὰ κείνον πού εἶχε σφάζει τὸ δράκο τῆς Ἰρλάντας. Δυὸ κομμάτια τοῦ ἔσμισες τὴν καρδιά του τὴ μεγάλη, καὶ πήρες στὸ καμπάγι νὰ μοῦ φέρῃς τὴ γλώσσα του τὴν τριδοντη.

ANT. Εἶταν ὅμως

πὺ δὲσκαλος ὁ ἀγώνιος μὲ τὸ γίγαντα τοῦ Πράσινου Νησιοῦ. Ἀμορόλλδος εἶταν τὸ μισητὸ ὄνομά του· τὸ θυμάσαι;

P.M. Εἶχε σηκώσει ἀρμάδα τὶς γαλέρες, ὄλες μὲ πορφυρὰ παννιά, τὸ δόσιμο ζητώντας τὸ σκληρό. Σωστὲς τρακόσιες παρθένες κορασιδὲς ἀπαιτοῦσε, τὸ βάρβαρο χαράτσι τῶν προγόνων. Κ' ἔφτὰ φορὲς διαλάλησε τὴ διάτα! ΤΡΗΣ. Μὰ τὴ φορὰ τὴν ἔβδομη, τί σοῦ εἶπα; «Ρήγα, τρανὸς καὶ μέγας ὁ Ἀμορόλλδος· μ' ἂν ἔρχεται μὲ τᾶδικο στὴ γῆ μας, μὲ τᾶρματα γιὰτὶ δὲν τοῦ ἀπαντοῦμε;»

P.M. Καὶ σοῦ εἶπα γώ: «Παιδί μου, καὶ ποίος ἄλλος; θὰ βγῆ μπροστά του, ἂν ὄχι ἐσὺ καὶ μόνος;» Γιὰτ' εἶσον ἀξίος· μὰ κοπέλλι ἀκόμα· δὲ σοῦ ἔντυνε τὸ σίδερο τὴν κόμη, καὶ γαῦρο δὲν ἀνέμιξεν ἀκόμα τὸ μπλάβο σου τὸ φλάμουλο στῆς μάχης τοὺς ἀνέμους. Καὶ τότε ἐγὼ σὲ πῆγα, νυχάτο μου γεράκι, στὸ μεγάλο φόρο, στὶς σκῆτες τῶν ἁγίω λειψάνων. Σοῦ ράντισα τὴν κεφαλή μ' ἁγίασμα, μὲ τὸ σπαθὶ μου σ' ἔκρουσα στὰ μάγουλα, καὶ μπρὸς στὸ Θεό, καὶ μπρὸς στὸ συναγμένο λαό, Τριστάνε Λεωνίδα, σὲ εἶπα διαφεντευτὴν ἱππότη, καὶ τὴ σπάθα σοῦ χάρισα, τὴν ἔξακουστὴ Κορτάνα, τὴν Κοφομύτω, μὰ διπλὴ στὴν κόψη, μ' αὐτὴ νὰ μοῦ χαλάσῃς τὸν κουρσάρο.

ΤΡΗΣ. (μὲ νέαν ὀρμὴ πολεμόχαρης φλόγας.) Ναι· στὸ Ἄτυχο Νησι τοῦ βγῆκ' ἀγνάντια! Μὲ δύναμη μεγάλη αὐτὸς στὸ κράνος μὲ χτύπησε, καὶ μοῦπε ἀναγελώντας: «Μικρὸ μου κοπελλάκι, δὲ φοβάσαι; Εἶπες στὴν Παναγιὰ τὴν προσευκὴ σου;» — κι ὄλο χτυποῦσε καὶ ἔνα χτυποῦσε! Μὰ τότε ἐγὼ, φουχτώνοντας στὰ δύο μου χέρια μὰ τὴ σπάθα, τὴν καρφώνω στὴν κεφαλὴ του μέσα μὲ μιὰ λύσσα, πού ρίξωσε στὸ κόκκαλο μιὰ σκίζα σὰ δόντι σιδερένιο: — «Νὰ τὸ δόσιμο! Νὰ ἢ πλερωμὴ πού δίνει ἢ Κορνοβάλλη!» στὸ νεκρωμένο γίγαντα φωνάζω, πού στρώθηκε στὸ χῶμα καὶ μὲ στόμα τὸ δάγκανε ἀφρισμένο. Μ' ἓνα σκούσμα φριχτὸ σηκώθη, καὶ στὸ χῶμα πάλι ξεψήχησε στρωμένος. Κ' ἐγὼ τότε στὸ λεύτερο γυρνώντας ἀκρογιαλί, πού λάβαρα τὸ στολίζαν ὠραῖα, φτάνω μπροστά σου, κι ὄλος θράσος, μέσα στὸ σάλαγο, στοὺς βρόντους, στὶς καμπάνες, τινάζω τὶς δύο σπάθες στὸν αἰθέρα, κι ὁ Ἥλιος τὶς ἐδέχτη σὰ δυὸ Νίκες!

P.M. Ἄ! σὲ γνωρίζω! Εἶσαι ρηγάδων αἷμα!

ANT. Ὁ Λεωνίδης τίναξε τὴ χιτή!

P.M. Κράξε λοιπὸν τὰ φλογερὰ φαριά σου, τὸ Σταχτερό, τὸ Γρίβα καὶ τὸ Μαῦρο, καὶ σῖναξε τοὺς ἑκατό σου ἱππότες, τὶ σ' ἔργο θὰ κινήσῃς πὺ μεγάλο!

ΤΡΙΣ. Τί ἔργο, καλέ μου ἀφέντη ;
 Ρ.Μ. Ὁ Φιεραμόντης ἐκδίκηση ζητεῖ ἀπὸ σέ, καὶ ἀρμάδα σήκωσε νάρθη.

ΤΡΙΣ. Τῆς Γάλλης ὁ κύρης
 κι ἀπῶναν τυφλοπόντικα πιδ μαύρη
 ἔχει καρδιά, καὶ τὸ αἷμα του μ' ἀσβόλη
 καὶ μὲ χολή τῶχει ἀνακατωμένο.
 Μ' ἂν τρώμαξες μὴν τὸν ἰδῆς μπροστά σου,
 στείλε τοῦ Παλατιοῦ σου τοὺς ἀρχόντους
 νὰ τὸν ἀντροκαλέσουνε· καὶ ἀνίσως
 εἶναι λεβέντες ὅσο καὶ προδότες,
 μὲ νίκη θὰ νικήσουνε μεγάλη!

ΑΝΤ. Μὲ βρίζεις!
 Ρ.Μ. Χάνεις τὸ μυαλό σου ;
 ΤΡΙΣ. Ὡ Ρήγα,

πολέμησα γιὰ τὴ δική σου ἀγάπη,
 στὴ δούλεψή σου τσάκισα κοντάρια,
 δὲ ντρόπιασα ποτέ μου τὸ σκουτάρι !
 Πῆρα γιὰ σέ καὶ φλάμπουρα καὶ χώρες,
 καὶ τρεῖς φορὲς διασκορπίσα τίς φάρες
 τοῦ Σκότου ρήγα καὶ τῆς Ὀρβελάντας.
 Μὰ δὲ θὰ σκύψω ἐγὼ στὴν προσταγὴ σου,
 πὺ δὲν τὴν εἶπες σύ, παρὰ ὁ πιδ φαύλος
 τῆς Κούρτης σου ἀσκρήτης. Καὶ εἶναι τοῖτος!

ΑΝΤ. (κάνει νὰ σύρη τὸ σπαθί.)
 Σὲ σφάζω ἐδῶ, μπροστά στὸ Ρήγα!

Ρ.Μ. Ἀντρέττο!
 ΤΡΙΣ. (γελώντας δυνατά.)
 Χά, χά ! καλέ μου ἀφέντη, ὡς νὰ τραβήξῃ
 τὴ σπάθα του, θὰ βγῆ ἡ ψυχὴ του, κ' ἔχει
 νυχτώσει πιά, καὶ βγήκανε τ' ἀστερία !
 Ἄσ' τον νὰ ἰδῆς ! Στὰ πόδια μου θὰ πέσῃ
 σὰν τὸ σκυλάκι πὺ τρέμει τὸ ξύλο !

ΑΝΤ. Τὸ γέλοιο αὐτὸ, πολὺ θὰ σοῦ στοιχίσῃ !
 ΤΡΙΣ. Στὸ ρέμα σὲ πετῶ !
 Ρ.Μ. Τριστάνε ! Ἀντρέττο !
 Μοῦ προκαλεῖτε τὴν ὀργή ! Θὰ δώσης
 σὺ λόγο γιὰ τὴν ἄρνηση, σὺ λόγο
 γιὰ τὸ θρασὺ τὸ φέροίμο σου... Ἡ Ρήγισσα !

(Παρουσιάζεται ἡ ΙΖΟΛΛΗ ἢ Ξανθή, καὶ ξοπίσω τῆς ἡ ἄβρα τῆς ἢ ΒΡΑΓΓΙΑΝΑ, πὺ φέρνει ἀπάνω σ' ἓνα κεντημένο μαξιλλάρι μιὰ σπάθα. Ἡ Ρήγισσα εἶναι ἀψηλὴ καὶ ὀρθόστητη σὰν κρῖνος· καὶ τὰ μακριὰ πέπλα τῆς φορεσιᾶς τῆς τὴν περιτυλίγουνε σὰν ἀμέτρητα πολυσάλενα ἀνθοφύλλια. Ἡ Ξανθὴ καὶ ὠραία τῆς κόμη πέφτει στοὺς ὤμους τῆς, ὡς τὴ μέση καὶ χαμηλότερα, σὰ χλαμύδα ἀπὸ διάφανο χρυσάφι. Δίχτυ ἀσημένιο μὲ πολύτιμα πετράδια τῆς στερεώνει τὴ χωρίστρα τῆς κόμης ἀπάνω στὸ μέτωπο καὶ δένεται πίσω, ἀπάνω ἀπὸ τὸ λαιμὸ σὰν ὄμορφη κορώνα.)

ΙΖΟΛ. (Πρὸς τὸ Ρήγα.)
 Γλιε μου ἀφέντη, ἀκουσα τὴ φωνή σου,

καὶ φάνη μου πῶς μέσα τῆς βογγῶσε
 σὰν τὴν ἀνεμοζάλη. Καὶ ὅμως ἦρθα !

Ρ.Μ. Γλυκειά μου Ἰζόλδη, εἰν' ἀλαφρὸ γιὰ μένα
 τὸ βῆμα σου καθὼς τὸ ροδοφύλλι
 στὸ κῆμα τ' ἀφρισμένο. Καλῶς ἦρθες !

ΙΖΟΛ. Καλέ Τριστάνε, σοῦ φέρνω τὴ σπάθα.
 Τὴν ἔχασες στοῦ πεύκου τὰ κλωνάρια.
 Περνώντας τὴν ἔσερέμασα. Δὲ θέλεις
 ἀπ' τὰ δικὰ μου χέρια νὰ τὴν πάρης ;
 (Ἡ Ἰζόλδη τὴν παίρνει ἀπὸ τὸ
 μαξιλλάρι πὺ κρατεῖ ἡ Βραγγιάνα.)

ΤΡΙΣ. Τὴν ξαναπαίρνω ἀπ' τὰ δικὰ σου χέρια
 σὰ δῶρο τούρανοῦ πὺ βγαίνει ὀμπρὸς μου,
 ἀπάντεχα, στὸ δρόμο πὺ διαβαίνω.

ΙΖΟΛ. Τότε, καλέ Τριστάνε, ξαναζώσου τὴ,
 καὶ ζῶσε τὰ πλευρὰ μὲ τὴν πλατεῖά τῆς
 ζώνῃ. Καὶ τόση δύναμη θὰ λάβῃς
 σὰ νᾶσουνα ζωσμένος μ' ἀναμμένο
 διαμάντι. Ἄς εἶναι σκέπη καὶ ὀδηγὸς σου
 σὰ ἔργα τὰ φανερά καὶ τὰ κρυμμένα.

ΤΡΙΣ. Μὲ τὴν καλή σου εὐχή, καὶ γιὰ τὴ μαύρη
 μοῖρα πὺ μοῦ μαντεύεις, θὰ τὴ ζώσω :
 καὶ φαίνεται μου, ὅ ρήγισσα, πῶς τώρα
 ξανὰ τὸ χρίσμα λαβαίνω τοῦ ἱεπότη.
 (Τὴ ζώνει στὸ πλευρὸ του.)

ΙΖΟΛ. Νὰ ξαναπῆς τὸν ὄρκο σου, Τριστάνε,
 πὺ ὀρκίστης πρὶν δοκιμαστῆς στὴ μάχη.

ΤΡΙΣ. (μὲ μεγάλη ἀπορία.)
 Ὡ ρήγισσα, μὴν ἔπεσα στὸ κρῖμα ;
 Καθρέφτισε ἡ μορφὴ μου τὴν ἀπάτη ;

ΙΖΟΛ. Ἄν πάλι σὲ μυρῶνω, ὀρκίσου πάλι !
 Στοῦ Ρήγα τὴ χαρὰ θὰ λάμψῃ ὠραῖος
 ὁ νέος ἀρρεβῶνας τῆς ἀγάπης.

ΤΡΙΣ. Κυρά μου Ἰζόλδη, ἄς ξαναπῶ τὸν ὄρκο !
 (Γυμνώνει τὴ σπάθα, τὴν προ-
 τείνει καὶ γονατίζει.)

Ὀρκίζουμαι στὸ χρίσμα πὺ λαβαίνω,
 μὲ θάρρος καὶ μ' ἀλήθεια νὰ κρατήσω
 τὸ νόμο καὶ τὸ χρέος τῶν ἀρμάτων.
 Ὀρκίζουμαι, νὰρνεῖμαι κάθε ἀξία
 καὶ τίτλο κοσμικὸ πὺ νὰ μὴν εἶναι
 τιμὴ γιὰ τὰρματά μου, καί, — ἂν μοῦ τόχη
 νὰ τιμωρῶ προδότες, ἢ κουρσάρους
 νὰ σφάζω, ἢ τὸν ἀθῶο διαφεντεύω, —
 ἢ σπάθα μου νὰστράφῃ νύχτα-μέρα
 στὴν προσταγὴ τοῦ ρήγα ἢ τῆς γενιᾶς του,
 καὶ ἀντρόπιαστη ἄς κοιμᾶται στὸ πλευρὸ μου,
 ὅσο πὺ ζῶ, καὶ στὴν καλὴ θανά μου !
 Τὸρκίζουμαι, κὶ ἄλιτον ὄρκο παίρνω,
 σιδῶνομα τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Χριστοῦ μας,
 καὶ στὸ Βαγγέλιο μὲ τοὺς Δέκα Νόμους ! —
 (Πρὸς τὴν Ἰζόλδη.)
 Στοὺς ὀρισμούς σου, ρήγισσα ! — Στὸν ὄρκο
 μὴν ἔτρεμε ἢ φωνὴ μου ;

ΙΖΟΛ. Εἶναι ἡ φωνὴ σου
 σὰν τοῦ πολέμου τὴν κλαγγή. — Καλέ μου
 Ρήγα, τὸν ὄρκο πῶς τὸν καλοδέχτης ;

Ρ.Μ. Μετὰ χαρᾶς, καλὴ μου, — καὶ χαρὰ σου
 γιὰ τὰ γλυκὰ σου λόγια ! Θυμωμένος
 εἶταν ὁ Κύρ Τριστάνος. Μὰ τὸ γέλοιο σου,

- σάν την ξανθή του Ἀπρίλη ἀχτίδα, μπήκε
μέσ' στην καρδιά του, κ' ἔγινε ρουμπίνι.
(Πρὸς τὸν Ἀντρέττο.)
- ANT. Ὁ δούκας μας τί λέγει ;
(μὲ δίσβουλο νόημα.)
Λέγει, ἀφέντη,
στὸν πλάνο μας τὸν κόσμο πῶς προκόβουν,
ἄλλοι μὲ τὸ σπαθί, κι ἄλλοι μὲ κοῦρσες,
κι ἄλλοι μὲ τίς ὀρμήνειες ἢ τὴ γνώση.
Καλότυχος πού φέρη πολλά δῶρα
καὶ λίγα βάρη στὴν καρδιά τοῦ ἀφέντη!
- TRIS. Ρήγα μου, μιά σπαθιά καὶ πέφτει χάμου
τὸ γνωστικὸ μυαλό του!
(Κάνει πῶς θὰ χτυπήση τὸν Ἀντρέττο,
καὶ τοῦτος τραβιέται πίσω.)
Εἶδες ; Τρομάζει !
Σὰ γυναικούλα !
(Πρὸς τὴν Ἰζόλδη.)
Μὲ συμπάθειο, ὄραϊά
κυρά μου !
(Κινάει νὰ φύγη.)
- IZOA. (μὲ σιγαλὴ φωνή.)
Ἐδῶ, Τριστάνε, θάμαι, κ' ἔλα...
- TRIS. Τρανέ μου Ρήγα, ἢ προσταγή σου !
(Προσκλίνεται μπροστὰ στὸ Ρήγα,
καί, μὲ μιά ματιά δλη καταφρόνια
πρὸς τὸν Ἀντρέττο, φεύγει ἀπὸ τὸ
βάθος.)
- P.M. (πρὸς τὸν Ἀντρέττο.)
Ὦ μαύρη
διχόνοια πού σὰς ἔφαγε ! Δὲν εἶσαι
σοφὸς ἐσὺ πιστός μου.
- ANT. Παραπάνω,
τρανέ μου Ρήγα, ἀπ' ὅσο θὰ ποθοῦσες !
- P.M. Θέλω νὰ ἰδῶ σημάδια ! τὴν ἀλήθεια !
- ANT. Καὶ θὰ τὰ δῆς !
- P.M. (ξεσπώντας.)
Πήγαινε ! ἢ ρήγισσά μου
δὲν μπορεῖ νὰ σ' ἀκούη !
(Ὁ Ἀντρέττος φεύγει.)
- P.M. (Μὲ ὀρμή, δλότρεμος ἀπὸ τὴ συ-
νηση, παραδέροντας ἀνάμεσα στὴν
περιφάνεια καὶ τὸν ἐρωτικὸ καημὸ
του, ζυγώνει στὴν Ἰζόλδη.)
Γλυκειά μου Ἰζόλδη,
τὸ χέρι σου ! Μπορῶ νὰ τὸ συντρίψω
σάν τὸ λουλούδι· μὰ σὰ δροσονέρι
στὰ χεῖλη μου τὸ φέρνω.
(Τὸ φέρνει στὰ χεῖλη του.)
Κοίταξέ με !
Φριχτὸ γιὰ σένα τίποτα δὲν εἶναι
μέσ' στὴν τρελή καρδιά μου ;
- IZOA. Εἶσαι ὄλος γνώση !
- P.M. Δὲν τρέμεις μὴν τὸ χέρι μου λαβέψη
στάνήμερα κυνήγια ;
- IZOA. Εἶσαι ὄλος νεῦρα !
- P.M. Δὲ στόλισα μὲ ροδαυγὴ ἀπὸ δόξες
τοῦδ' ἄνιο μέτωπό σου ; Μὴν δὲν ἔχα
τάπεραντο ρηγάτο μου βαλμένο
- στὰ πόδια σου, ραγιαδες καὶ χρυσάφι,
καὶ σίδερα καὶ κάστρα ;
- IZOA. Naί, βαλμένα !
- P.M. Καὶ μ' ἀγαπᾷς ;
- IZOA. (βάζοντας τὰ δυνατὰ της γιὰ νὰ μὴν κλονιστῇ.)
Naί, σ' ἀγαπῶ.
- P.M. Τόρμιζεσαι ;
- IZOA. Τόρμιζομαι !
- P.M. (ξεφωνίζοντας ἀπὸ τὴ χαρά.)
Ἄ ! τὸ μέτωπό σου ! Μόνο
ἓνα φιλί !
(Ἀπαλά, τρέμοντας ἀπὸ τὴν ἡδο-
νή, σὰ ν' ἀγγίξῃ κάτι ἱερὸ κ' εὐκολό-
σπαστο, ἀλαφροχαϊδεύει μὲ τὰ χεῖλη
τὸ μέτωπό της.)
Χαρά μου !
(Καὶ σὰ νὰ κἀνῃ δοκο.)
Καὶ ἄς μὲ ρίξῃ
νεκρὸ ὁ Θεὸς μ' ἀστροπελέκι, ἀνίσως
δὲν πνίξω τὴν ὀχιά πού σὲ ξιμώνει !
(Φεύγει ἀπὸ τὸ βάθος.)
- IZOA. (Μένει μιά στιγμὴ σάν παραλογια-
σμένη, κ' ὕστερο τρέχει ἀριστερά,
κράζοντας.)
Βραγγιάνα μου, Βραγγιάνα !
- BRAG. Ὦ, ρήγισσά μου !
Τ' εἶναι ; τί ἐστάθη ;
- IZOA. Νέον δοκο πῆρα !
Πιστὴ νὰ μείνω ὠρκίστηκα στὸ Ρήγα !
Ντροπὴ σ' ἐμέ ! Σκλάβια του θάμαι πάλι !
- BRAG. Τὸν ἑαυτὸ σου δὲν ὀρτίζεις σκλάβια
στὸ μαγικὸ πιστό 'σαι ! Στὸ ταξίδι
τόσπιες, κ' εἶχε ἡ μητέρα σου λυωμένα
μέσα, πετράδια πολύτιμα τόσα,
καὶ τόχε σμίξει μὲ τέτοια βοτάνια,
πού κ' ἕκατὸ νὰ τῷπαιρναν κοπέλλες,
καὶ τὰ λιοντάρια ἀκόμα, καὶ τὰ φίδια,
σ' ἓνα θὰ τῷσμιγε ὄλα, καὶ τὰ ταιρία
κανεὶς δὲ θὰ τὰ χώριζε στὸν κόσμο.
Καὶ σὺ, πῶς θάρνηθῆς τὸν ἐραστὴ σου,
πού εἶναι τοῦ κόσμου ὁ πρῶτος, τῆς ζωῆς σου
ζωή ; — Θάρνης χορτάσει τὴν ἀγάπη !
- IZOA. Χόρτασα ! Ὁχι τὴν ἀγάπη, — μὰ τὸ κῆμα,
καὶ τὴν ντροπὴ. Δὲν ξέρεις τί φριχτὴ 'ναὶ
γλύκα καὶ πίκρα νὰ δαγκάνῃς μῆλο,
πού μέσα κλεῖ χρυσόμελι καὶ ἄλῃ !
Καλή μου, σ' ἔχορμιζω, σὲ προστάζω :
φέρε μου τᾶλλο φίλτρο, πού νεκρώνει
τὴ δύναμη τοῦ πρώτου, κ' ἡ τεχνίτρα
Μοργάνα τόχει στάξει μὲ τὰ ξόρκια.
Μέσ' στὸ ρωτὶ τὸ φίλιδιόνιο φέρ' το,
μὲ τᾶσημένα καὶ χρυσὰ πλουμίδια.
Αὐτὸ θὰ μὲ γιαιτρέψῃ ἀπὸ τὴν τρέλα,
καὶ θὰ λυθῇ ἡ καρδιά μου ἀπ' τὴν καρδιά του !
- BRAG. Θὰ κἀνης ἀμαρτία : μὴ μ' ἀναγκάζεις !
- IZOA. Σκλάβια ! μὲ βρίζεις !
- BRAG. Πεθαίνει, κυρά μου !
πεθαίνει ὅποιος τὸ πιῇ ! Μά, δὲν τὸ βλέπεις ;
Χλωμαίνεις· πὺδ λευκὴ καὶ ἀπ' τὴν ἐρμίνα
γίνεσαι· καὶ τὸ στόμα τὸ ζωηρὸ σου

μασμένο ρολόι, τὸ καθένα τους λέει: «Εἶμαι ἡ Ζωή, ἢ ἀνυπόφορη, ἢ ἀπόνετη Ζωή».

Ἐνα μόνο δευτερόλεπτο ὑπάρχει στὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου ποὺ νὰ φέρνει μιὰ καλὴν ἀγγελία, τὴν *καλὴν ἀγγελία*, ποὺ προξενεῖ στὸν καθένα ἕναν ἀνεξήγητο φόβο.

Ναί! Ὁ Χρόνος βασιλεύει· ξαναλῆρε τὴν ἀκαρδη του ἐξουσία. Καὶ μὲ σπρώχνει, σὰ νὰ εἶμουνα βόδι, μὲ τὴ διπλὴ του βουκέντρα. — «Ντέ! ζωντόβολο! Ἴσα, ἴδρωνε σκλάβε! Μπρός, ζῆσε κολασμένε!»

ΕΣΠΕΡΟΣ

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ (*)

Ἀθήνα, 4 τοῦ Δεκέβρη 1911

Ἀγαπητὴ ποιητή,

Πολὺ σὰς εὐχαριστῶ γιὰ τὰ «Τραγούδια» σας καὶ γιὰ τὴν τιμητικώτατη προσφορὰ τους.

Τὰ διάβασα μιὰ καὶ δυὸ φορές, καὶ ἡ ἐντύπωσή μου εἶναι πὼς ἀξίζουσι τὴν τέχνην ὅ,τι αἰστάνεστε προσπαθεῖτε νὰ τὸ ἐκφράσετε ὡς ποιητής. Μιὰ ἡδυπάθεια συνταράζει τὸ στίχο σας, προσέχετε στὴν εὐρυθμία, ἔχετε κάποια λεπτότητα στὸ σκοπὸ σας, κάποια ζήτηση στὴ φράση σας, ποὺ δείχνει πὼς μπήκατε στὸ νόημα τῆς Ποιητικῆς. Ἄν εἶχα καιρὸ θὰ σὰς ἀνάφερα στίχους σας ποὺ ξεχωρίζω. Ἄν καὶ τοὺς στίχους σας μιὰ πνοὴ τοὺς σπρώχνει, καὶ δὲν ξέρω ἂν εἶναι προτιμώτερος ὁ «Παιχναδάρης Ραψωδός» ἀπὸ τὰ «Ἐλεγεία», ἢ τοῦτα ἀπὸ κεῖνον. Ἐνοεῖται πὼς ἂν ἡ ἀγάπη σας γιὰ τὴν Ποίηση, δὲν εἶναι περαστικὴ ἐξαψή, μὰ βαθεῖα προσήλωσις, μὲ τὸν καιρὸ μπορεῖ νὰ βγῆ καὶ μιὰ ξεχωριστὴ ἰδιοσυγκρασία, καὶ ὡς πρῶτον, ἀπὸ τὸ τραγούδι σας.

Σὰς εὐχαριστῶ, καὶ σὰς εὐχομαι τὸ δεύτερο βιβλίον σας νὰ σημειώσῃ χτυπητὴ πρόοδο,

Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ

© ΟΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Φαίνεται πὼς τὴ σαρακοστὴ θὰ εὐτυχήσουμε νὰ δοῦμε στὸ Βασιλικὸ Θέατρο, ἀπὸ ἐρασιτέχνες, τὴν «Τρισεύγην» τοῦ Κωστῆ Παλαμά. Ἡ παράστασις θὰ γίνῃ γιὰ τὸ «Κυριακάτικο σχολεῖο» τοῦ «Ἐργατικῆς Κέντρου» καὶ τὸ δράμα, ποὺ ἀρχινήσανε κιόλας οἱ δισκίμοι του καὶ πάνε πολυκαλά, θὰ παιχτεῖ ἀπὸ τὴν κ. Θεώνη Παπὰ (Τρισεύγην), ἀπὸ τὴν δεσποινίδα Βλυσίδη (Ποθούλα), Αἰμιλία Καροβία (Κυρὰ Καλή), Ζαμάνου (Γυναίκα τοῦ Δεντρογαλιῆ),

(*) Στάλθηκε σὲν κ. Τῆνη Χρ.στῆτη γιὰ τὰ «Τραγούδια» του.

Ζερβοῦ (Πραξιθέα) Μ. Τουλμύγκρα (Κυρ' Ἀλτάνα) καὶ ἀπὸ τοὺς κ. κ. Γεώργιο Ν. Πολίτη (Πέτρος Φλώρης), Σπύρο Ἀλιμπέρτη (Πάνος Τράτας), Ναπολ. Λαπαθιώτη (Νίκαιος), Α. Ζάχο (Κώστας Μπαρνοβίνας) καὶ Πάνο Δ. Ταγκόπουλο (Δεντρογαλιῆς).

— Μιὰ νόστιμη φάρσα παίξαμε στὸν «Αἰολικὸς Ἀστὴρ» ποὺ βγαίνει στὸ Ἀἶβαλι τῆς Μικρασίας καὶ φίλοι μας ἀπὸ δῶ γιὰ ν' ἐπιδείξουν πὼς οἱ διευθυντές του, ἂν καὶ γλωσσασμύνητες, δὲ σκαμπάζουν ἀπὸ φιλολογία, πιάσανε καὶ τοὺς στείλανε δυὸ γνωστότατα ποιήματα τοῦ Παλαμά· τὸ «Περδικόστηθι τσιγγάνα» ἀπὸ τὸ «Δωδεκάλογο» τοῦ Γόφτου καὶ τὸ «Ἀφκίαστο καὶ ἀστόλιστο τοῦ Χάρου δὲ σὲ δίνω» ἀπὸ τὸν «Τάφο», πὼς τάχα εἶναι ἀνεκδοτὰ ποιήματα τοῦ Πολέμη, καὶ πὼς τοὺς τὰ στέλνει ὁ ἴδιος ὁ ποιητής, μ' ἕνα κολακευτικώτατο γράμμα του γιὰ τὸν «Αἰολικὸς Ἀστὴρ», τὸν «μεγάλου ὑποχρούμενον διὰ τὴν πτωχὴν δυστυχῶς λογοτεχνίαν μας».

— Κι ὁ «Αἰολικὸς Ἀστὴρ» τὴν κατάστιχον τὴ φάρσα καὶ τύπωσε στὸ πρωτοχρονιάτικο φύλλον του μὲ καμάρι τὸ γράμμα καὶ τὰ ποιήματα... τοῦ Πολέμη!

Ἡ ΚΟΙΝὴ ΓΝΩΜΗ

Ο ΦΙΛΕΛΕΥΤΕΡΟΣ

Φίλε Νουμά,

Στὸ 462 φύλλον τοῦ «Νουμά» ὁ κ. Α. Τρανὸς ἀφοῦ μιλάει βαθυστόχαστα στὸ ἄρθρο του γιὰ τὰ πιδ σπουδαία προβλήματα τῆς ζωῆς μας, ἀκόμα πιδ βαθυστόχαστα, σὲ μιὰ παράγραφο παρατηρεῖ πὼς «ὁ φιλελεύτερος πιστὸς εἶναι ὑποχρεωμένος ὄχι νὰ πιστέψῃ, μὰ νὰ *πειστή* ἐπιστημονικὰ γιὰ τὴ θρησκεία του». Πολὺ περίεργο ἀλήθεια ζῶο πρέπει νὰναὶ αὐτὸς ὁ γερμανοφερεμένος φιλελεύτερος ποὺ θὰ μπορέσῃ νὰ πραγματοποιήσῃ ἕνα τέτοιο δύσκολο κατόρθωμα. Ἐξὸν ἂν πασίσῃ νὰ ξεφορτωθῆ πρῶτα ἀπὸ πάνου του τὸ βῆρος κάθε βαθυστόχαστης παρατήρησης, καὶ μὲ τὸ κοινὸ μυαλὸ ποὺ θὰ τοῦ μείνῃ ἔπειτα μπορέσει νὰ καταλάβῃ πὼς γιὰ τὸν κ. Τρανὸ οἱ λέξεις «θρησκεία, πίστις, ἐπιστήμη» δὲν εἶναι τίποτα ἄλλο παρὰ μονάχα λέξεις. Θάναὶ ὁ μόνος τρόπος ἔτσι νὰ δεχτῆ μὴν ἀντιφατικὴ συμβουλή χωρὶς τὴν ὑποχρέωσις νὰ τὴν ἀκούσῃ.

Πρόθυμος φίλος σου
Γ. Π.

ΒΓΗΚΕ ΤΟ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΨΥΧΑΡΗ

ΣΤΟΝ ΙΣΚΙΟ ΤΟΥ ΠΛΑΤΑΝΟΥ

(15 ΔΗΓΗΜΑΤΑ)

Καὶ πωλεῖται 5 δρ. στὰ Γραφεῖα μας.
(Γιὰ τοὺς συνδρομητάς τοῦ «Νουμά» δρ. 3. Στὸ ἐξωτερικόν, μαζί μὲ τὰ ταχυδρ., δρ. 3,50).

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΑΤΟ

Ίδιοκτήτης: Δ. Π. ΤΑΪΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, άρ. 4, ΑΘΗΝΑ

Συντρομή χρονιάτικη: Για την Ελλάδα και την Κρήτη δρ. 10. Για το εξωτερικό φρ. χρ. 12,50.—Για τις έπαρχίες δεχόμαστε και τρίμηνες συντρομές (1 δρ. την τρίμηνιά).—Κανέναν δὲ γράφεται συντρομητής ἢ δὲν προπληρώσει τὴν συντρομή του.

20 λεπτά τὸ φύλλο.—Τὰ παρασμένα φύλλα πουλοῦνται στὸ γραφεῖο μας διπλὴ τιμῆ.

Βρίσκεται στὴν Ἀθήνα σ' ὅλα τὰ κίосκια, καὶ στὶς έπαρχίες σ' ὅλα τὰ πρακτορεῖα τῶν Ἐφημερίδων.

ΕΛΛΗΝΟΒΟΥΛΓΑΡΙΚΑ

Ὁ Βενιζέλος δὲ μᾶς κάνει, γιατί δὲ μᾶς... κάνει τὰ ρουσφέτια μας, τὰ χατίρια μας, τίς χάρες ποῦ τοῦ ζητήσαμε. Ὁ Βενιζέλος εἶναι καλὸς κυβερνήτης ἐπειδὴ πληρονόμασε ἀπὸ τὸ Μαυρομυχάλη ποῦ εἶναι γι' αὐτὸ καὶ μόνο καλὸς κυβερνήτης. Ὁ Βενιζέλος εἶναι ἀναξίος γιατί δὲν ἐδιόρισε καθηγητὲς ἐμᾶς στὸ Πανεπιστήμιο. Ὁ Βενιζέλος μὲ τὴ γαλλικὴ ἀποστολὴ ποῦ μᾶς ἔφερε καταστρέφει τὸ στρατὸ, γιατί δὲ μᾶς καλοῦρχεται ἐμᾶς τοὺς κάκοσυνηθισμένους, ὕστερα ἀπὸ τόσω χρονῶ χουζούρι, ραχάτι, τεμπελιά καὶ ἀνεμελιά, νὰ πηγαῖνουμε στὰ γυμνάσια πρῶτ πρῶτὸ στὶς ἐφτά. Ὁ Βενιζέλος χαντάκωσε τὸ ναυτικὸ γιατί παρασημοφόρησε τὸν τάδε ὑποπλοίαρχο καὶ ὄχι ἐμᾶς. Ὁ Βενιζέλος εἶναι μοχθηρὸς γιατί μᾶς ξεσκέπασε καὶ δὲν περνάει πιά ἡ μπόγιά μας. Ὁ Βενιζέλος εἶναι ἄθλιος γιατί μᾶς ἐσφίξε τὰ λουριά.

Ἄλλὰ πῶς νὰ τὰ βγάλει κανεὶς αὐτὰ στὸ φόρο; Δὲν πάει. Θὰ μᾶς ποῦν: «ἔχετε προσωπικά». Πῶς νὰ δικαιολογήσουμε τὴν κρίση μας τὴν κακὴ γιὰ τὸ Βενιζέλο ἀπὸ τὸ ὅτι δὲ μᾶς ἐδιόρισε διευθυντὴ τῶν φυλακῶν, ἢ καθηγητὴ στὸ Πανεπιστήμιο, ἢ δὲ μᾶς ἔδωσε τὸ παράσημο, ἢ δὲ μᾶς ἀρέσει ἐμᾶς τοὺς στρατιωτικὸς ὁ κόπος καὶ τὰ γυμνάσια; ἢ μᾶς τιμώρησε γιὰ τὴν παλιανθρωπιά μας, ἢ πληρονόμασε ἀπὸ τοὺς ἀντίθετους; Ἄς ξεσκαλίσουμε λοιπὸν νὰ τοῦ βροῦμε καὶ μετὶ χουζούρια αὐτουνοῦ τοῦ

ξένου. Ἄμτί; Θὰ εἶναι ἀναμάρτητος; Κι ἂν εἶναι τάχα, θὰ τὸν ἀφήσουμε; Πρῶτα πρῶτα ἔχουμε τὸ ἐλεῦτερο νὰ τὸν φοβερίσουμε ἔτσι: «Θὰ σὲ βάλουμε στὴν ἐφημερίδα καὶ πρόσεχε.» Καὶ ἅμα δὲν κάνει τίποτα ἢ φοβέρα, θὰ τοῦ τὴ στειλίσουμε καὶ γραφτὴ, μὲ ἀνώνυμο γράμμα βέβαια. Ἄμα κι αὐτὸ δὲν πιάσει, ἀρχίζουμε τὸ βρισολάσι. Καὶ δὸς του τότε ψευτιὲς καὶ διαστροφὲς καὶ γενικότητες καὶ θεωρίες καὶ φαντασμαγορίες, συκοφαντίες, ραδιουργίες καὶ μεγαλόπρεπα κατηγορητήρια. Ὁ Βενιζέλος τῶκαμε τοῦτο ἀπὸ συμφέρο, ὁ Βενιζέλος θέλει νὰ καταργήσῃ τὸ στρατὸ, ὁ Βενιζέλος εἶναι ζηλόφθονος καὶ καταστρέφει κόσμος, εἶναι μοχθηρὸς καὶ σκοτόνει κάθε ἀξία, εἶναι ἄθεος, εἶναι μαλλιάρης καὶ βγάξει τὸ Γιγαντα Μιστριώτη, τὸ μέγα πατριώτη ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιο, ὁ Βενιζέλος κάνει ρουσφέτια, ὁ Βενιζέλος ἐπνιξε τὸν κακόμοιρο τὸ λαὸ στοὺς φόρους, ὁ Βενιζέλος εἶναι προδότης δὲ θέλει τὴν ἔνωση τῆς Κρήτης, ὁ Βενιζέλος συμμάχησε μὲ τοὺς Ἐγγλέζους γιὰ νὰ διαλύσῃ τὸ Γένος γιατί ὁ ἐμπορικὸς στόλος μας εἶναι «κάρφος ἐν τῇ ὀφθαλμῶ τῶν Ἀγγλων», ὁ Βενιζέλος τῶκαμε ρόιδο μὲ τίς διπλωματικές του γκάφες, ὁ Βενιζέλος τέλος εἶναι ἀναξιοπρεπὴς γιατί συνεννοεῖται μὲ τοὺς Βουλγάρους.

— Μὲ ποιούς, λέει; Μὲ τοὺς Βουλγάρους; μ' αὐτοὺς ποῦ μᾶς ἐσαφῆσαν, ποῦ μᾶς ρήμαξαν, ποῦ μᾶς χαντάκωσαν, ποῦ χλωρὸ κλαδί δὲ μᾶς ἄφησαν;

— **Μάλιστα, κύριε, μὲ τοὺς Βουλγάρους!** Τὸν λὲς ἐπειτα προδότη ἢ δὲν τόνε λὲς;

— Ἄμ βέβαια προδότης. Πῶς, ἀφοῦ τῶπτε: αἰσασ μὲ τοὺς Βουλγάρους.

Βγαίνει τὴν ἄλλη μέρα ὁ κ. Π. καὶ ὁ κ. Χ. καὶ ὁ κ. Ε. (ποῦ ὀνομάζονται μὲ γενικώτερο ἔνομα: ὁ ἀντιπολιτευόμενος τύπος) καὶ ρίχνουν ἐπάνω στὸ παλιόχαρτο τῆς ἐφημερίδας τοὺς ἄρθρα μεγαλοφάνταστα, μεγαλορρήμονα καὶ φλογερότατα, πασπαλισμένα μὲ πυκνότητες ψευτιὲς — σὰ σταφίδες — καὶ στολισμένα μὲ τρομαχτικὲς κινηματογραφικὲς ἢ πανοραμικὲς ἐπιγραφὰς: σὴν καὶ τοῦτες: «Ὁ Βενιζέλος προδότης», «Ἡ ἔθνικὴ ἀναξιοπρέπεια», «Ἰδοῦ, Κύριοι, τὸ τέλος τοῦ κόσμου.» Ἐδῶ βάξω δεκατρία θαυμαστικά καὶ σταματῶ γιὰ νὰ ξαναζάνω. Καὶ ἔτσι γίνεται ἡ περίφημη Κοινὴ Γνώμη.

Λαίπιν οἱ Βούλγαροι εἶναι λαὸς βάρβαρος ποῦ κατοικεῖ ἀριστερὰ τῶ εἰσπλέοντι τὴν Μαύρην θάλασσαν», καὶ οἱ Ἕλληνες εἶναι λαὸς πολιτισμένος, μὲ ἱστορία, μὲ παράδοξες μὲ προγόνους, μὲ Μιστριώτηδες καὶ μὲ Θεοτόκηδες, γιλιετάντες πρωθυ-

πουργούς και ήλιθιους δασκάλους. Οί δυο λαοί αυτοί είναι προορισμένοι από «τὴν θεῖαν πρόνοιαν» νὰ σκυλοβρίζονται και νὰ σκοτώνονται ἀναμεταξύ τους.

Ἀπόδειξη ὁ Βουλγαροχτόνος! Μὰ δὲ βρέθηκε ποτὲ κανένας Βυζαντινὸς νὰ συνθηκολογήσει μαζί τους, νὰ συμμαχήσει; Μπα, ποτέ! Δὲν ἄφησε ποτὲ ἢ «θεῖα πρόνοια.»

Ὅποτε ἄς προχωρήσουμε. Πέρασαν ἀπὸ τὸ Βουλγαροχτόνο οἱ στιγμές, οἱ ὥρες, οἱ μέρες, οἱ βδομάδες, οἱ μῆνες, τὰ χρόνια και οἱ αἰῶνες και ὅταν ἔξαφνα ξαναξύπνησε ὁ βάρβαρος αὐτὸς λαὸς πιάστηκε στὰ χέρια μὲ τὸν πολιτισμένο λαὸ και φαγώθηκαν μεταξύ τους. Τὸ ἀποτέλεσμα ποῖς; Ὁ σκοπὸς ποῖς; Ἀντὶς ἀπὸ τὴ θεῖα πρόνοια, δὲ βάζουμε κριτὴ τὴν πρόνοια τὴν πολιτικὴ;

Ὁ ἀοριστολογίης και μεγαλορρημοσύνης, μὰ τὴν ἀλήθεια, θὰ πῶ σήμερα, σὰν πάντα, λόγια μετρημένα, πράγματα ὀλότελα καθαρὰ και ξάστερα.

Ὅταν ἀκοῦμε και λένε «Ἑλληνοβουλγαρικὴ συνεννόηση, σύμπραξη, συμμαχία,» φανταζόμαστε ἀμέσως κάτι πολὺ μεγάλο, ἢ φαντασία μας παίρνοντας ἀέρα ἀπὸ τὴν ἀγνοια και τὴν ἀφιλοπεριέργεια ποὺ μᾶς δέρνει, κάνει φτερά και βλέπει τὰ πράγματα ἀλλόκοτα, συνολικά και παιδικαίσιμα. Και οὔτε μᾶς ἀφήνει κὰν νὰ τὰ ἀναλύσουμε ἄς εἶναι και λιγάκι. Γιὰ νὰ τὰ καλοξετάσουμε οὔτε λογος. Βασισμένοι λοιπὸν στὴ φαντασία μας βγάζουμε συμπεράσματα, κρίσεις, φετφάδες, λόγια, ἄρθρα, βρισιές, δημηγορίες, θυμούς, ἀφροὺς και τὰ λοιπὰ ἐκκρίματα τοῦ τωρινοῦ Ρωμιοῦ.

Ἑλληνοβουλγαρικὴ συνεννόηση! Γιατί; Τί θὰ πει; τί ἔννοια ἔχει; Τί πλάτος; Τί βάθος; Τί περιφέρειαι; Τί ιδιότητες; Ποιοὶ Ἕλληνες και ποιοὶ Βούλγαροι; Τίποτε ἀπ' αὐτὰ δὲν ἐξετάζουμε οὔτε κὰν ρωτοῦμε γιὰ νὰ μάθουμε. Τί μᾶς μέλει; Και ὅταν τύχει μάλιστα νὰ τὰ ξέρει κανεὶς αὐτὰ και νὰ μᾶς τὰ πει, ἐμεῖς δὲν τὰ προσέχουμε, τὰ περιφρονούμε τὰ θετικὰ πράγματα, ἐμεῖς ἔχουμε τὴ φαντασία μᾶς μιὰ φορά, τί ἄλλο θέλουμε; Ἔχουμε και τὸ πάθος μας γιὰ τὸ Βενιζέλο. Και τὸ δείχνουμε, ἀμτι παίζουμε; Γιατί νὰ τὸ κρύψουμε; Και πῶς νὰ τὸ δικαιολογήσουμε τὸ πάθος μας ἀλλοιῶς παρὰ μὲ τὸ ὅτι εἶναι «προδότης». Ὅταν δὲν εἶναι προδότης κανένας τὸν κάνουμε και γίνεται. Τί μᾶς κοστίζει; ἀφοῦ εἶναι ἀνάγκη κάπως νὰ δικαιολογήσουμε τὴν ἄγρια καταφορά μας;

Πᾶνε τριάμισυ χρόνια τώρα, συνέβηκε στὴν

Τουρκιὰ κάτι ἀρκετὰ σπουδαῖο, — μιὰ ἐπανάσταση. Ὁ σηκωμὸς αὐτὸς ἔγινε ἀπὸ μιὰ τάξη Τούρκους, μορφωμένους ὅπως και νᾶναι, και προπάντων στρατιωτικὸς, και σκοπὸ κύριο εἶχε νὰ χτυπήσει και νὰ σταματήσει τὸ μέγλωμα τῶν ἄλλων ἔθνων και νὰ δώσει στὸ τούρκικο ἔθνος συνείδηση ἐθνικὴ. Γελάστηκαν ὅμως οἱ κακόμοιροι οἱ Τούρκοι. Ἀντὶς νὰ σταματήσει τὸ μέγλωμα τῶν ἄλλων ἔθνων, τοὺς κεντήθηκε ἀμέσως ἢ ὄρεξη νὰ δυναμώσουν ἀκόμα περισσότερο και νὰ πάρουν, σὰν ἔθνη, και ἄλλα δικαιώματα ποὺ πρὶν ἀπὸ τὸ σηκωμὸ τῶν Τούρκων δὲν τὰ εἶχαν. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ κατάλαβαν αὐτὸ οἱ Τούρκοι, ἂν και ἀργὰ κομμάτι, βέλληθηκαν και τοὺς κατάρρεξαν ἕλους τοὺς χριστιανούς, μὲ κάθε τρόπο νόμιμο και ἄνομο, και πῆγαν νὰ τοὺς πιέξουν. Και τότε πρωτοστάτησαν οἱ Ἕλληνες τῆς Τουρκίας, καὶ οἱ χριστιανοὶ ξεχνώντας προῶρα τοὺς ἄγριους ἐθνικὸς ἀνταγωνισμοὺς ὑποσχέθηκαν νὰ βοηθήσει τὸ ἓνα τὸ ἄλλο ἔθνος γιὰ νὰ μὴν τοὺς πάρουν ὅλους σδάβνα οἱ Τουρκαλάδες. Και ἔτσι ἔγινε. Αὐτὴ εἶναι ἢ Ἑλληνο-Ἀρμενο-Βουλγαρο-Σερβικὴ συνεννόηση ποὺ τὴν ἔκαμαν καμὶά τριανταριά, ἕλοι ὅλοι, Ἕλληνες, Ἀρμένιοι, Βούλγαροι και Σέρβοι βουλευτὲς στὴν Ὀθωμανικὴ βουλὴ, και ἓνας-δυὸ-τρεις σύμβουλοι τῶν Πατριαρχείων. Και τὴν παραδέχτηκαν τὴ συνεννόηση αὐτὴ και τὰ θρησκευτικοπολιτικὰ κέντρα, δηλαδὴ τὰ Πατριαρχεῖα, και ὁ λαὸς στίς ἐπαρχίες γιὰτὶ τοὺς ἐσύμφερνε. Κάποιος βέβαια πρέπει νὰ παίρνει πρωτοβουλία και οἱ ἄλλοι σὰν κοπάδι ἀρνιὰ ν' ἀκολουθοῦν. Ἡ οὐσία ἀπὸ τὴ συνεννόηση τούτη εἶναι πῶς σ' ἓνα πολιτικὸ πρόγραμμα ἐπάνω (1) καλοκαθισμένοι οἱ χριστιανικοὶ λαοὶ συνεργάζονται στὴν Ὀθωμανικὴ Βουλὴ και ἔξω (στὸν τύπο, στὰ καφενεῖα, στοὺς δρόμους, στίς πολιτικὲς λέσχες ποὺ ἔδρυσαν και στὴ διεθνή πολιτικὴ λέσχη ὅπου τώρα τώρα και οἱ Ἀρβανίτες και οἱ Ἀραβες ἄρχισαν νὰ συχνάζουν και νὰ βοηθοῦν).

Ποὺ εἶναι ὅμως ἢ Ἑλληνοβουλγαρικὴ συνεννόηση μέσα σ' αὐτὰ;

Πρὶν ἀπὸ τὸ σύνταγμα στὴν Τουρκιὰ ἐπρωτόμαστε σὰν τὰ σκυλιὰ προπάντων μὲ τοὺς Βουλγάρους, και στὴ Μακεδονία και στὴ Βουλγαρία. Ὑστερα ἀπὸ τὸ σύνταγμα, ἐπειδὴ οἱ Βούλγαροι ἦταν

(1) Ὅποιος θέλει μπορεῖ νὰ μελετήσει τὸ ὑπόμνημα ποὺ στὰ 1910 οἱ Ἕλληνες βουλευτὲς ἔδωσαν στὴν Πόλη και στὴν Ὀθωμανικὴ Βουλὴ και ποὺ δείχνει τὸ πρόγραμμά τους ποὺ εἶναι και πρόγραμμα τῶν ἔθνων.

οί πιδ άγριοι, οί πιδ όρμητικοί, οί πιδ άξιοι έχθροί μας, γιά τούτο ίσια ίσια αύτούς διαλέξαμε γιά νά τούς προτεινουμε συνεννόηση, συμφωνία και συνεργασία. Ξέραμε πώς άν μās έβλεπαν ένωμένους κι άποφασιστικούς οί άλλοι χριστιανοί τής Τουρκιάς, θά μās άκολουθοΰσαν χωρίς άντιλογία, σαν τó κοπάδι τά άρνιά. Και έτσι, εκεί πού πριν άπό τó σύνταγμα στην Τουρκία είχαμε, οί Έλληνες, πρόγραμμα άποκλειστικό, στενό, στρυφνό, άρνητικό μπορεί νά πει κανείς, γιαιτí δέν έκάναμε άλλο παρά νά λέμε άδιάκοπα «Όχι» εκεί πού οί Βούλγαροι έλεγαν όλοένα «Ναι», — μόλις άλλαξε τó πολίτευμα και νοιώσαμε και μεις με τούς άλλους τί μπορούσαμε με τή νέα κατάσταση νά κερδίσουμε, αλλάξαμε τó φύλλο και γινήκαμε φιλελεύτεροι, με τó άξημióτó μας, νά λέγεται. Ένας άέρας άλλοιώτικος έφύσηξε άμέσως σ' όλο τó Ρωμέϊκο, και έπειδή είναι έξυπνο τó κακόμοιρο τó Ρωμέϊκο πήρε, κοντά στην πρωτοβουλία, φυσικά και τήν πρωτοστασία στην έφαρμογή του φιλελεύτερου προγράμματός του. Και τώρα έχει πάρει άπάνω του, έχει γίνει άγνωρίστο, προπάντων στην Πόλη. Όχι πώς δέν τó κατατρέχουν οί Τουρκοί έπειδή ίσια ίσια σέβονται τή δύναμή του, δχι πώς δέν παθαίνουν χιλια βάσανα και τυραννίσματα τά άτομα, μά αυτά είναι άπό αϊώνες γνώριμα στους Ρωμιούς και σ' όλους στην Τουρκία τούς χριστιανούς και δέν κάνουν πιά τόση αίσθηση. Και μέσα στις στενοχώριες αυτές τις μικρές, τις μζρες, τις καθημερινές, τις άσκημες, γιαιτí είναι σα σαράκι πού σε τρώει, έχουν γιά παρηγοριά και γιά καμάρι έξαφνα έναν Μπούσιο πού ξεπετιέται στα ύψη του χαράχτηρα και τής πολιτικής όρθοφροσύνης και με δύναμη άπάνταστη τονίζει «*Εδω είμαι, Ρωμοί, και πάριτε άπάνω σας, γιαιτí είσαατε κάτι, σας τó λέω έγώ, μοισάτε με*», και γίνεται παράδειγμα έτσι, και γίνεται είδωλο, και γίνεται άρχηγός.

Άπό τó σύνταγμα και δώθε πηγαίνουμε με τήν ιδέα πώς ένα έθνος πού έχει αξία και δύναμη δέν είναι νά χαθεί με τó νά όμολογήσει και άναγνωρίσει και των άλλων έθνών τά δικαιώματα. Με τó νά γενήκαμε φιλελεύτεροι δέν πάει νά πει πώς άρνηθήκαμε τόν έαυτό μας, τά δικαιώματα τά δικά μας, ούτε και τήν εργασία και τόν άγώνα γιά τή νίκη. Με τó νά ζητήσαμε και νά βρήκαμε συνεργασία και άλλων έθνών σε όρισμένα σημεία, αυτό δέ μās άδυνατίζει βέβαια, τó έναντίο μās κάνει άνικητους. Και προπάντων γίνεται ωραιότερη ή Ρωμοσύνη όταν λούζεται έρωτικά στα νερά τής *Ελευτεριάς* και χάνει τις ρυτίδες του γεροντοκόριτσου πού τέτοιο τήν κατάντησαν οί άθλιοι οί δασκάλοι με τόν κλασικισμό τους, και ή ραγιαδοσύνη ή τέ-

λεια των άρχηγών της, και ή τεμπελιά πού φέρνει τή μικροκατεργαριά τή ραδιουργία και τή μεγάλη γλώσσα.

(Έχει συνέχεια)

ΙΔΑΣ

Ο ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (*)

Γ.

ΕΞΟΔΑ (Συνέχεια)

Τó γενικό Κεφάλαιο των έξόδων του Υπουργείου των Έσωτερικών μās δείχνει μικρή αύξηση άπό τó 1908 ως σήμερα: έτσι έχουμε

1912	1908
4.231 χιλ.	4.075 χιλ.

Άηλ. τó 1912 παρουσιάζει έξοδα πάρα πάνω άπό τó 1908 κατά 156 χιλ. δρχ. Άλλά ή πραγματική διαφορά είναι πολύ μεγαλύτερη στα έξοδα τής διοικήσεως. Άν δηλ. αφαιρέσουμε άπό τó 1908 δρχ. 220.000 πού είναι ή νομισματική διαφορά τότε μένουν μόνοι 1908: 3.855 χιλ. Τότε έχουμε σήμερα αύξηση δαπανών τής διοικήσεως κατά 376 χιλ. Και αυτό όφειλεται στην αύξηση έξόδων τής κεντρικής (92 χιλ.) και τής προξενικής (141 χιλ.) διοικήσεως και αύξηση των άπροβλέπτων (100 χιλ.)

Τó Γενικό Κεφάλαιο των έξόδων του Υπουργείου τής Δικαιοσύνης μās δείχνει

1912	1908
6.697 χιλ.	6.247 χιλ.

Μιά μεγάλη σχετικώς διαφορά έδω μεταξύ του 1912 και του 1908. Η αύξηση προέρχεται άπό τήν έφαρμογή του νόμου γιά τούς μισθούς των δικαστών και τήν αύξηση των έξόδων τής κεντρικής ύπηρεσίας. Σκεπάζεται έν μέρος άπό τήν έλάττωση των έξόδων τής ποινικής δικαιοσύνης και κατάρρηση των όδοπορικών. Μένει όμως μια διαφορά άπό 450 χιλ.

Τó Γενικό Κεφάλαιο του Υπουργείου των Έσωτερικών δείχνει έξοδα:

1912	1911	1908
17.711 χιλ.	18.627 χιλ.	18.129 χιλ.

Τά κυριώτερα κοντόλια έχουν ως έξης:

*) Κοίτατε άριθ. 462, και 463 του «Νουμά».

	1912	1911	1908
Διοίκ. νομῶν καὶ ἐπαρχ.	400 χ.	395 χ.	480 χ.
Δημόσια ἀσφάλεια	6.791 »	6.611 »	6.255 »
Δημόσια υγεία	620 »	647 »	304 »
Ταχυδρ. Τηλεγρ. Τηλεφ.	4.746 »	4.693 »	4.233 »
Δημόσια Ἔργα	528 »	517 »	650 »
Ὀδοποιία	1.150 »	1.970 »	3.560 »

Βλέπουμε λοιπὸν μιὰ μεγάλη αὐξηση ἐξόδων στὴ Δημόσια ἀσφάλεια, στὴ δημόσια υγεία.

Ἄλλη αὐξηση στὰ ταχυδρομικά, τηλεγραφικά καὶ τηλεφωνικά, μιὰ ἐλάττωση ὅμως ἀπὸ 820 χιλ. στὴν ὁδοποιία μεταξὺ τοῦ 1912 καὶ τοῦ 1911 ποὺ ὀφείλεται στὴν ἐξόφληση τῶν ἐργολαβιῶν συντηρήσεως ἐπαρχιακῶν καὶ δημοσίων δρόμων, ποὺ εἶχε συνάψει τὸ κράτος πρὸ τοῦ νόμου περὶ ὁδοποιίας. Ἀκόμα μεγαλύτερη βλέπουμε τὴ διαφορὰ μεταξὺ 1912 καὶ 1908, διαφορὰ ἀπὸ 2.410 χιλ. ἀλλ' αὐτὴ τὴν ἀπορία τὴ διαλύουμε δταν κοιτάξουμε στὰ ἔξοδα τοῦ ἐιδικοῦ ταμείου ὁδοποιίας ποὺ εἶναι γραμμένα γιὰ συντήρηση δρόμων 2 ἑκατομ. γιὰ κατασκευὴ ὅμως νέων δρόμων πεντάρα! Θὰ ἠθέλαμε καὶ αὐτὰ τὰ 2 ἑκατ. νὰ τὰ προσθέσουμε ἐδῶ καὶ ἔτσι πρέπει νὰ γίνῃ, ἀλλὰ τότε θὰ ἔπρεπε νὰ βγάλουμε τὰ ἀντίστοιχα ἑκατομ. ποὺ εἶναι χρεωμένος ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ Ἰπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν (Κεφαλ. Ἀποδόσεως ἐκ τῶν ἐσόδων). Ἀκόμα ἓνα παράδειγμα γιὰ τὴ σύγχυση ποὺ φέρνουν τὰ εἰδικὰ ταμεία, ποὺ τὰ κάναμε 8 τὰ τελευταία χρόνια!

Ἄν τὰ προσθέσουμε γιὰ μιὰ στιγμὴ στὰ ἔξοδα τοῦ 1912 αὐτὰ τὰ δυὸ ἑκατομ. καὶ ἀκόμα 300 χιλ. γιὰ ἔξοδα Γεωργίας ποὺ πῆγε τώρα στὸ Ἰπουργεῖο Ἐθνικῆς Οἰκονομίας (ἢ σωστότερο ἂν τις ἀφαιρέσουμε αὐτὲς τις 300 χιλ. ἀπὸ τὸ 1908, ἂν καὶ λογιστικῶς εἶναι τὸ ἴδιο) τότε βλέπουμε ὅτι ἀληθινὰ τὰ ἔξοδα τῆς διοικήσεως τῶν Ἐσωτερικῶν τοῦ 1912 εἶναι παραπάνου ἀπὸ τοῦ 1908 κατὰ 1.882 χιλ. — Αὐτὸ τὸ κοντύλιο γιὰ βοήθειες καὶ συντρομέες ἀπὸ 529 χιλ. μποροῦσε νὰ λείπη νομίζουμε ἢ νὰ εἶναι καὶ λιγώτερα!

Στὸ Γενικὸ Κεφάλαιο τοῦ Ἰπουργείου τῆς Παιδείας ἔχουμε:

1912	1908
6.104 χιλ.	6.786 χιλ.

Ἀπὸ τὸ 1908 ὅμως πρέπει ν' ἀφαιρέσουμε τὰ ἔξοδα διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας (251 χιλ.), ποὺ γιὰ τὸ 1912 βαρύνουν τὸ εἰδικὸ Ἐκκλησιαστικὸ τα-

μετο, ἔξοδα ἀρχαιολογικῆς ὑπηρεσίας (186 χιλ.) ποὺ βαρύνουν τώρα ἐπίσης τὸ Ἐξέκτ. Ταμεῖο καὶ ποὺ ἔφθασαν τις 352 χιλ., ἐπίσης νὰ ἀφαιρέσουμε γιὰ τις Ἐμπορικὲς Σχολές (99 χιλ.) ποὺ τότε ἐβάρυναν τὸν Προϋπολογισμὸ τοῦ Ἰπουργείου τῆς Παιδείας, ἐνῶ τώρα πῆγαν στὸ Ἰπουργεῖο τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Ὅστερα ἀπὸ αὐτὲς τις ἀφαιρέσεις μένουσιν

1912	1908
6.104 χιλ.	5.898 χιλ.

Δηλ. μιὰ διαφορὰ ἐξόδων διοικήσεως παραπάνου στὸ 1912 ἀπὸ 206 χιλ. Πραγματικὰ ὅμως ἡ αὐξηση εἶναι παραπολὺ μεγαλύτερη ἀλλὰ δὲ φαίνεται γιὰτὶ σκεπάζεται ἀπὸ τὴ διαγραφὴ τοῦ κονδυλίου ἐξόδων ἀπὸ προκαταβολές τῆς δημοτικῆς ἐκπαίδευσης ποὺ λείπει ἔντελῶς στὸ 1912, ἐνῶ στὸ 1908 εἶταν καὶ παραπολὺ μεγάλο ποσό. Μερικὰ παραδείγματα γιὰ τὴν αὐξηση αὐτὴ:

	1912	1908
Κεντρικὴ διοίκηση	135 χιλ.	81 χιλ.
Ἀνωτέρα ἐκπαίδευς.	700 »	585 »
Μέση ἐκπαίδευση	989 »	783 »
Ἑλληνικὰ σχολεῖα	2.526 »	2.160 »

Στὸ Γενικὸ Κεφάλαιο τῶν ἐξόδων τοῦ Ἰπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Ἐδῶ γιὰ τὸ 1908 πρέπει ν' ἀθροίσουμε τὰ ἔξοδα εἶχαν τότε οἱ ὑπηρεσίες ποὺ ἦσαν σκορπισμένες στὰ διάφορα Ἰπουργεῖα καὶ σήμερα ἀποτελεσαν τὸ νέο Ἰπουργεῖο. Ἔτσι βρίσκουμε:

1912	1908
3.734 χιλ.	2.333 χιλ.

Ὅστε τὸ 1912 παρουσιάζει ἔξοδα παραπάνου ἀπὸ τὸ 1908 κατὰ 1.401 χιλ. Αὐτὰ δίνει σήμερα τὸ Κράτος παραπάνου γιὰ τὴν ἐνίσχυση τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων τοῦ τόπου. Τὸ μικρότερο μέρος ὀφείλεται στὴν αὐξηση τῶν ἐξόδων γιὰ τὰ δάση, τις ἐμπορικὲς σχολές, τὰ μεταλλεῖα καὶ τις ἀλυκές. Ἐνα μεγάλο ὅμως μέρος ἀπὸ 684 χιλ. αὐξηση τὸ χρωστοῦμε στὴν προσπάθεια τῆς πολιτείας ὅστερα ἀπὸ τὴν Ἐπανάσταση νὰ ἐνισχύσῃ μὲ κάθε μέσο τὴ γεωργία καὶ κτηνοτροφία τοῦ τόπου μας (1908: 300 χιλ., 1912: 984 χιλ.). Καὶ ἐνῶ ὅλα τὰ ἔξοδα γιὰ τὴν γεωργία πρῶτα πῆγαιναν γιὰ πληρωμὴ μισθῶν, τώρα βλέπουμε στὸν προϋπολογισμὸ σεβαστὰ ποσὰ γιὰ προμήθεια γεωργικῶν εἰδῶν, λιπασμάτων, φαρμάκων, κτηνῶν, ἔδρυση σταθμῶν ἐπιδητόρων, γιὰ στατιστικὰ δημοσιεύματα κτλ.

Στὸ Γενικὸ Κεφάλαιο τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν ἔχομε:

1912	1908
21.510 χιλ.	18.370 χιλ.

μιά ἀύξηση δηλ. ἀπὸ 3.140 χιλ. ποῦ ἀφείλεται κυρίως στὴν ἀύξηση τῶν ἐξόδων τροφῆς (ἵπποφορβῆς, ἱματισμοῦ, ἐξαρτήσεως κ.λ. ὅπλισμοῦ). Αὐτὲς δὲ οἱ ἀυξήσεις προέρχονται ἀπὸ τὴν ἀύξηση τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀνδρῶν τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κτηνῶν ποῦ προβλέπει τὸ 1912 (ἄνδρες 25.227, κτήνη 3.264), ἀπέναντι ὅμως στὸν προϋπολογισμὸ τοῦ 1911 ἔχομε μιὰ ἐλάττωση ποῦ προέρχεται ἀπὸ τὸ ναυκοκυρίαστικὸν τρόπο τῆς προμηθείας τῶν τροφῶν καὶ τῆς ἵπποφορβῆς. Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ τὰ ἐξοδα αὐτὰ τὰ τακτικὰ ἔρχονται καὶ τὰ ἑκτακτὰ ἐξοδα γιὰ τὸ στρατὸ ἀπὸ τὸ Ταμεῖο Ἐθνικῆς Ἀμύνης τὸ ὁποῖο ἐξαντλεῖται ὅλο ἐφέτος ὕστερα ἀπὸ τὰ προβλεπόμενα 24.741 χιλ. ἐξοδα καὶ στὸ ὁποῖο δίνονται σχεδὸν 25 ἑκατ. ἀπὸ τὸ τελευταῖο δάνειο.

Καὶ στὸ Γενικὸ κεφάλαιο τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν ἔχομε:

1912	1908
8.857 χιλ.	8.351 χιλ.

Δηλ. ἀύξηση ἀπὸ 506 χιλ. ἐφέτος.

Καὶ ἐδῶ ὅμως ἔχομε 19 περίπου ἑκατομ. ἑκτακτὰ ἐξοδα ἀπὸ τὸ Ταμεῖο τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου γιὰ νέα πλοῖα καὶ προμήθειες καὶ γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ δίνει τὸ Κράτος τοῦ Ταμεῖου αὐτοῦ 14 ἑκατ. περίπου ἀπὸ τὸ τελευταῖο δάνειο.

Ἔτσι ἀφοῦ λάβαμε μιὰ ἰδέα σὲ γενικὲς γραμμὲς τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων ἂς ρίξουμε μιὰ ματιὰ πάλι στὸν προϋπολογισμὸ τοῦ 1912 προτοῦ εἰσέλθουμε στὴν ἐξέτασή του ἀπὸ δημοσιονομικὴ καὶ κοινωνικὴ ἀποψη.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐξοδα εἶδαμε ὅτι ἀπὸ τὸ 1908 ἕως σήμερα ἔχομε ἀύξηση ἐσόδων ἀπὸ νέους φόρους 4.745 χιλ. καὶ αὐτὸ τὸ ποσὸ τὸ ἤβραμε ἀφοῦ ἀφαιρέσαμε τὸ ποσὸ κατὰ τὸ ὁποῖο θὰ ἐλαττωθῶν τὰ ἐξοδα ἀπὸ τελῶν, δασμῶς ἀπὸ τὴν ἐλάττωση τοῦ δασμοῦ τῆς ζάχαρης.

Συγκρίνοντας τὰ ἐξοδα τοῦ 1912 καὶ 1908 ἔχομε μιὰ διαφορὰ παραπάνω στὸ 1912 ἀπὸ 16 καὶ μισὸ ἑκατομ. καὶ ἀπὸ αὐτὰ 9 ἀφοροῦν τὰ ἐξοδα

τῆς δικικῆσεως, 4 ἑκατ. στρατιωτικὰ ἐξοδα καὶ τὰ ὑπόλοιπα τὸ δημόσιο χρέος.

Πρέπει ὅμως νὰ πῶμε δυὸ λέξεις καὶ γιὰ τὰ εἰδικὰ ταμεῖα, τοὺς εἰδικούς αὐτοὺς κουμπάρδες ποῦ τόσο καταστρέφουν τὴν ἐνότητα τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ τὴν ταμιακὴ ἐνότητα καὶ καθιστοῦν δύσκολη τὴ σύγκριση καὶ τὸν ἔλεγχο. Αὐτοὶ οἱ εἰδικοί κουμπάρδες εἶναι μιὰ ὁμολογία ἀνικανότητος τῶν Ἑλλήνων Κυβερνητῶν. Ὅταν τὰ ἄτομα δὲν μποροῦν νὰ προνοήσουν γιὰ ὅλα τὰ ἐξοδα, τότε κάνουν κουμπάρδες εἰς τοὺς ὁποίους ρίχνουν κάθε μέρα μιὰ δεκάρα γιὰ ἓναν ὀρισμένο σκοπὸ π.χ. γιὰ ρεῦμα! Καὶ ὅπως ὅταν τὸ ἄτομο αὐτὸ τὸ στριμώξουν ἄλλες ἀνάγκες, σπάζει τὸν κουμπάρᾶ καὶ παίρνει τίς δεκάρες ποῦ εἶναι μέσα, ἀν καὶ εἶναι γιὰ ἄλλο σκοπὸ προορισμένες, ἔτσι καὶ ἡ Κυβέρνηση παίρνει τώρα ἀπὸ ἓνα εἰδικὸ Ταμεῖο 3.591 χιλ., τὸ πλεόνασμα, καὶ τὸ μεταγγίζει στὸ Κεντρικὸ Ταμεῖο. Βλέπουμε λοιπὸν ὅτι ἡ Ταμιακὴ ἐνότης στὰ λογιστικὰ τοῦ Κράτους, ὄχι μόνον εἶναι ἀξίωμα ποῦ πρέπει νὰ τηρῆται, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἐκδικεῖται καὶ ἐπιβάλλεται ἀπὸ τὴν ἀνάγκη!

Καὶ ὅσο αὐξάνει ἡ συναίσθησις τῆς ἀνικανότητος τῶν Κυβερνητῶν, τόσο αὐξάνουν καὶ οἱ εἰδικοί κουμπάρδες!

Πρὸ 4 χρόνων εἶχαμε δυὸ τέτοιους σήμερα ἔχομε ὀκτώ! Καὶ αὐτὰ τὰ 8 Εἰδ. Ταμεῖα ἔχουν κάπου 16 ἑκατ. τακτικὰ ἐξοδα. Κοντὰ σ' αὐτὰ ἐφέτος δίνουμε καὶ 38 ἑκατ. ἀπὸ τὸ τελευταῖο δάνειο στὰ δυὸ πολεμικὰ ὑπουργεῖα γιὰ ἐξοπλισμούς. Ἐμεῖς γιὰ αὐτὴ τὴ δαπάνη δὲν ἔχομε τώρα τίποτε ἄλλο νὰ εἰπῶμε παρὰ νὰ ἐκφράσουμε τὸ φόβο μας, ὅτι μὲ τὴ μανία τῶν ἐξοπλισμῶν, ποῦ μᾶς τὴν ἔδωσε σὰ θεῖα καὶ πρώτη ἐντολὴ ἡ ἐθνικὴ θέλησις καὶ ἡ ἐπανάστασις γλήγορα θὰ φθάσουμε σὲ νέα κρίσις! Καὶ ὅσο ἀργότερα λυθοῦν τὰ ζητήματα αὐτὰ, γιὰ τὰ ὁποῖα κάνουμε αὐτὰ τὰ στρατιωτικὰ ἐξοδα τόσο χειρότερα γιὰ μᾶς! Καὶ ἡ ἱστορία μᾶς διδάσκει ὅτι αὐτὰ τὰ ζητήματα ἔχουν μιὰ τάση νὰ διακωλύονται!

Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἐλαττώματα τοῦ συστήματος τῆς κατατάξεως τῶν ἐξόδων — καὶ γι αὐτὸ τὸ ζήτημα εἶπαμε μερικὰ — καὶ τοῦ πλήθους τῶν εἰδικῶν ταμείων, ἐλαττώματα ποῦ τὰ ἀφείλει τὸ 1912 στὸ παρελθὸν καὶ τῶν ὁποίων τὴ διόρθωσις τὴν περι-

μένουμε από το μέλλον, όφείλουμε να όμολογήσουμε ότι — αν αντίληφθήκαμε καλά — και στα έξοδα βασιλεύει ή φιλαλήθεια! Δέν ξεύρουμε τι θα βγάλουν μερικοί νέοι συνδυασμοί που έκαμαν οι άρμόδιοι για να έλαττώσουν τα έξοδα, αυτό άφίνουμε να μάς το είπῃ ο άπολογισμός και εύχόμαστε — σήμερα τουλάχιστον — να μείνη ή Κυβέρνηση για να μάς τόν δώση ή Ίδια, αλλά δέν είδαμε πουθενά σημαντικές έλαττώσεις ή παραλείψεις για να μάς παρουσιασθούν ολιγώτερα έξοδα. Πρέπει όμως να προσθέσουμε, ότι, ενώ στην εκτίμησή μας για τα έξοδα έχουμε αρκετή πεποίθηση, διατάζουμε να έχουμε την Ίδια πεποίθηση για τα έξοδα. Δέν έννοούμε άπρόοπτα που μπορούν να συμβούν, ούτε θέλουμε με τους διαταγμούς αυτούς να άδικήσουμε τόνκ. Ύπουργό των Οικονομικών. Έχουμε υπ' όψη μας εκείνο που έγραψε ο Necker ότι «καθένας που έρχεται να διοικήση τα οικονομικά ένός τόπου, δέν μπορεί παρά να είναι άτελώς παρασκευασμένος, γιατί αυτή ή διοίκηση είναι σύνθετη από τέτοια ποικιλία καθήκόντων (composée d'une telle diversité des devoirs), ώστε καμμιά προηγούμενη μόρφωση δέν μπορεί να είναι αρκετή!»

Για να τελειώνουμε: την ειλκρίνεια που — όπως είδαμε στην άρχή του άρθρου— ζητάει ο Stourm για τόν Ύπουργό των Οικονομικών τη βρίσκουμε στον προϋπολογισμό μας: αν όμως και ή όξύνοια έπαιξε καλά το ρόλο της, αυτό θα μάς το δείξη το μέλλον!

ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ

ΕΝΤΥΠΩΣΕΣ ΑΠΟ ΜΙΑ ΔΙΚΗ

(*Η δίκη της Λάρισσας. — Οι έπίσκοποι που νομίζουν τους έαυτούς των υπεύθυνους παιδαγωγούς των ψυχών μας. — Τα όργανα της θρησκευτικής προπαγάντας έξακολουθούν να έμποδίζουν την πρόοδο του πολιτισμού. — Αμάθεια, πνευματική σασιμότη. — Ίδεολογικά συμφέροντα).*

Πολλοί, πολλές φορές, από πολλά μέρη φιλόσοφοι και έπιστήμονες γράψανε και φωνάξανε και διδάξανε πως είναι καιρός πια να πάψουν οι έπί της γής μέντορες της άποκάλυψης του Ίωάννου και οι έξηγητές του Δεκαλόγου του όρους Σινά ν' ανακατατούνται στα της κοινωνίας μας, να πάψουν έπιτέλους να παίρνουν ενεργό μέρος στην πνευματική μας σταδιοδρομία.

Μ' όλ' αυτά αν και τους εύχαριστήσαμε επανειλημμένα για τις υπηρεσίες τους προς την άνθρωπότητα, αν και σαν συζητητές καλής πίστης τους είπαμε πως μάς ένοχλούνε με τα *θέσφατα ρήματά των*, όμως προσποιούνται πως δέν το κατάλαβαν και ύποκρίνονται τους ήλιθίους επιμένοντας με πείσμα στην έξάσκηση ήθικών άπάνω μας δικαιωμάτων. Έτσι, υπερασπίζουμε με το χυδαιότερο τρόπο τα συμφέροντά τους σαν τους τελευταίους επαγγελματίες. Μιά τέτοια εικόνα μ' όλο το βδελυρό πλάτος, της από ιδιοτέλεια ένεργείας τους, μάς παρέχει ή δίκη που έγεινε έδώ και λίγο καιρό στο Βόλο έναντίο των άθείων του προτύπου Παρθεναγωγείου καθώς και ή όμοια της που ξετυλίχτηκε — είναι κάμποσες μέρες — μπροστά στο Κακούργοδικείο Λαρίσσης για την έξύδριση ένός έπισκόπου.

Δέν ξεύρουμε αν ο κατηγορούμενος πολίτης έβρισε ή όχι και πόσο το μνηστή έπίσκοπο, πράγμα για το όποιο πρέπει βέβαια να τιμωρηθή αν ή κατηγορία είναι βάσιμη, όπως θα τιμωρούνταν άπ' την πολιτεία κι αν έβριζε έναν άστό, εκείνο όμως που μάς αναγκάζει με άγανάχτηση να διαμαρτυρηθούμε από μέρους όλης της προοδευτικής και άληθινά αναπτυσμένης μερίδας της κοινωνίας, είναι το ύπεροπτικό ύφος με το όποιο ο κατηγορος μοναχός είπε τα περίεργα εκείνα και όλογα στη δίκη αυτή: «Ήθέλησα — έλεγε ο μαυροφορεμένος έρεξεταστής — να προφυλάξω τα κοράσια του Ποιμνίου μου! και αν ο κατηγορούμενος πατήρ και ο διευθυντής του άνωτέρου Παρθεναγωγείου ένδιεφέροντο δια το σαρκίον των, έγώ ένδιαφέρομαι δια την ψυχήν των δια την όποίαν θα δώσω μίαν ήμέραν λόγον εις τόν Ούρανόν!!...»

Αυτός οι φαντασιώδεις εύθύνες με τις όποιες προσπαθούνε να παραστήσουν περιβλημένους τους έαυτούς τους οι έερολογιώτατοι πατέρες, είναι καθαρή εύτοπία, είναι άπόπειρα έξάσκησης δικαιωμάτων άπάνω μας με τις γνωστές άγιες μέθοδες. Έμείς τους διαβεβαιώνουμε έπίσημα πως αυτές οι συνέντευξες που λένε πως πρόκειται νάχουν με τόν Ύψιστο «στα ούράνια δώματα» ένδιαφέρουν αυτούς και τόν όσιο βίο τους, χωρίς καθόλου να δικαιολογούν την άνάμειξη τους στα έσωτερικά μας πράματα.

Το πιο θαυμάσιο είναι, πως ο προϊστάμενος της δυστυχισμένης άγέλης Δημητριάδος είπε σε στιγμή *θρησκοειδούς κατατύξεως* πως «ένώ ο πατήρ της έν τῷ άνωτέρω Παρθεναγωγείω φοιτησάσης κόρης ένδιαφέρεται δια το σαρκίον της, αυτός επιμελείται της ψυχής της!» Θάτανε νομίζουμε άληθέστερο και σωστότερο αν οι θρησκευτικοεπιτηδευματίες έπίσκοποι λέγανε πως ένδιαφέρονται για την *Τσέπη* των

Κορασιών τὰ ὁποῖα εἶαν ἀνατρέφονται μὲ καλογο-
ριστικά διδάγματα θὰ προσφέρουν μὴ μῆρα τὸ ταλλα-
ράκι τους γιὰ τὸ Λαδάκι τῆς Ἐκκλησίας, τὸ Κελ-
λάκι τοῦ Προεστοῦ, τὸ Σπιτάκι τοῦ Ἀρχιμαντρίτη
καὶ τὸ Παλατάκι τέλος καὶ τὸ χαλίον τοῦ Ἐπισκό-
που! Εἶναι βλέπετε κι αὐτὸ μιὰ τέχνη! Οἱ ἅγιοι πα-
τερᾶδες κατορθώσανε μὲ τὴ μέθοδο τῆς σωτηρίας τῆς
ψυχῆς νὰ καταργήσουνε γιὰ τοὺς ἑαυτοὺς τους τὴν
ἀνάγκη τῆς ἐργασίας γιὰ τὴς ἀνάγκες τῆς ζωῆς.
Ἐπειτα ἀπ' αὐτὸ τὸ ξεδιάλυμα οἱ εὐγενεῖς γιὰ τὴς
ψυχῆς μας φροντίδες τοὺς ἐξηγοῦνται ἀρκετά. Χωρὶς
χριστιανικῆς συνειδήσεως, ἐπισκοπικὸ χουζοῦρι καὶ ξά-
πλωμα εἶναι ἀδύνατα.

Ἐπιτέλους ἐμεῖς δίνουμε τὸ λόγο μας στοὺς κη-
φήνες αὐτοὺς, ἂν καὶ ἐνάντια στὴ λογικὴ, πὼς μ'
εὐχαρίστηση δεχοῦμαστε νὰ τοὺς πληρώνουμε τὰ
Τροφεία τους μὲ τὴ συμφωνία νὰ πάψουνε μὴ γιὰ
πάντα νὰ ἐμποδίζουσαν τὸ ἐκπολιτιστικὸ ἔργο τῶν κοι-
νωνιῶν καὶ τὴν πρόοδο τῆς ἐπιστήμης.

Δυηρότερο βέβαια ἀπ' ὅλ' αὐτὰ εἶναι πὼς πο-
λιτικὸ δικαστήριον τοῦ σημερινοῦ αἰῶνα καὶ Κράτους
πολιτισμένου, ὅταν τὸ κακούργοδικετο Ἀαρίσσης, προε-
δρεύεται ἀπὸ πολίτη **ἔχοντα φεῦ μὴ παιδείαν!** γιὰ
νὰ ἀνέχεται καὶ ἐπιτρέπει τέτοιο κατηγορητήριον
αὐτῇ μάλιστα ἢ ἀνοχὴ τῶν κυβερνῶντων ἔδωσε τὸ
θάρος σὲ γνωστοὺς ἐρασιτέχνες θρησκολήπτους νὰ
ὑπεβάλλουσαν μηνύσεις κατὰ τοῦ καθηγητοῦ τῆς φυ-
σιολογίας κ. Νικολαΐδου, γιὰτὶ, λέει, ἀπ' τὴν πανε-
πιστημιακῇ του ἔδρα διδάξε — ὅπως γράφει ὁ μηνυ-
τῆς κ. Γαλανός — ὕλιστικῆς θεωρίας ἐπιστημονικῶν
κορυφῶν. Ὁ κ. Γαλανός φαντάστηκε φαίνεται τὸ ἐ-
θνικὸ Πανεπιστήμιον Νηπιαγωγείον, σὲ ὅποιο πρέπει
νὰ διδάσκεται, κατὰ τὴ βρεφικὴ ἀντίληψή του, ἢ
**ἐξαήμερος δημιουργικὴ θεωρία τῶν Γραφῶν, ἕνα
πληρωθῆ τὸ ὑπ' αὐτοῦ ρηθῆν:** Γεννηθῆτω τὸ ζωϊ-
κὸν βασίλειον καὶ ἐγένετο... Γαλανός καὶ οἱ σὺν αὐ-
τῷ! Γεννηθῆτω φῶς καὶ ἐγένετο... Γαλανός θεόπεμ-
πτος ἀλλὰ καὶ θεότυφος!»

Ε. ΚΑΡΑΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

Δευτέρα 16 Γενάρη — Τρίτη 24 Γενάρη

ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ. Θαυμάσια χαρακτηρίζει τῆς
δηλώσεως τοῦ κ. Θεοτόκη σ' ἕνα ἄρθρον του τῆς «Ἀ-
θῆναι» τῆς Δευτέρας ὁ κ. Κουντουριώτης, ρίχνοντας
μὴ ματιὰ σὲ τί πραγματικὰ ἔκανε ὁ κ. Θεοτόκης
τὸν καιρὸ πού διοίκησε τὸν τόπον. Στὸν κ. Θεοτόκη

ἀρέσει νὰ μιλάει μὲ γενικῆς γραμμῆς καὶ γὰ θυμᾶ-
ται ἐκείνες μόνο τὴς πράξεις του — καὶ τέτοιες δὲ
λείπουν ἀπὸ καμμιά Κυβέρνηση — πού ἔφεραν κά-
λὰ ἀποτελέσματα μὰ κοντὰ σ' αὐτῆς ὑπάρχουν ἐ-
κείνες οἱ ἀπαίσιες λεπτομέρειες, πού σὰ λεπτομέ-
ρειες τὴς ξεχνᾶει τὸ μεγάλο μυαλὸ τοῦ κ. Θεοτόκη,
πού ἐν τούτοις φτάνουν νὰ τὸν ἔχουν ὑπόδικον τῆς
κοινῆς συνειδήσεως. Κι ἀναφέρει ὁ κ. Κουντουριώτης
μερικῆς λεπτομέρειες ἀπ' τὴ διοίκησιν τοῦ κ. Θεο-
τόκη, ὅπως τὴ διοικητικὴ καμπίλλα, τὸ καταφά-
γμα τῶ μοναστηριῶν, τὰ Εὐαγγελικά, τὴς Τελω-
νειακῆς καὶ οἰκονομικῆς κατάχρησες — κάτι μικροὺς
λεκέδες πού ἂν τοὺς βάλει κανεὶς ὄλους μαζί κρύ-
βουν μὲ τὸ παραπάνου τὸ ψηλὸ ἀνάστημα τοῦ Κερ-
κυραίου πολιτευτῆ. Εἶναι γνωστὸ δὲ πὼς μὲ «φα-
σοῦλι τὸ φασοῦλι» γερμίζει τὸ σακκαῦλι.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ. Ὡς τώρα δὲν τὸ ξέραμε πὼς
μποροῦν οἱ ἀρχαιοφίλοι νάχουν σχέση μὲ τὰ ρωμέ-
κα προσωπικὰ κόμματα· κι ὁμως εἶχαμε τὴν τύχη
νὰ τὸ ἴδοῦμε κι αὐτὸ, νὰ ἴδοῦμε γύρω στὴν Ἀκρό-
πολη τοὺς εὐγενεῖς πολιτικοὺς ἀγῶνες τοῦ τόπου
μας καὶ τὸ **θρίαμβον** (Triumphzug) τοῦ Σαρδανά-
παλου τοῦ Μαυρομιχαλικοῦ κόμματος. Κι ἀπ' τὸ
ψηλὸ του ἄρμα ἀκούστηκε μὲ τὴ μελωδικὴ του φω-
νὴ ὁ νεαρὸς πολιτευτῆς τοῦ νομοῦ Ἀττικοβουιώτας
νὰ ξεφωνήσῃ «τοὺς φάγαμε τοὺς Βενιζελικούς», ἀ-
κούοντας τὰ χειροκροτήματα τῶ Μαραθωνομάχων
καὶ Σαλαμινομάχων. Καὶ ὁ ἀκηκῶς τὴν ἀναφώνη-
σιν μᾶς τὸ διηγήθη καὶ ἀληθινῆ εἶν' ἢ μαρτυ-
ριά του.

ΤΟ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟ ΣΧΙΣΜΑ. Γράφηκε πὼς ὁ
Πρεσβευτῆς τῆς Βουλγαρίας στὴν Πόλιν ἔκανε πρό-
ταση στὸν Πατριάρχη γιὰ τὴν ἄρση τοῦ σχίσματος·
δὲν ἔχουμε σκοπὸ ν' ἀνακατωθῶμε σὲ συζήτησιν
γιὰ τὸ ἂν αὐτῇ μᾶς συμφέρει σήμερα ἢ ὄχι. Ἐνα
πράγμα θέλοῦμε νὰ τονίσουμε γιὰ τὸν πολὺν κόσμον
πού μπορεῖ νάχει στραβὴ ἀντίληψιν τοῦ πράγματος
— πὼς δὲν πρόκειται γιὰ ζήτημα θρησκευτικόν, μὰ
καθαρῶς πολιτικόν, πὼς ἐπομένως ἡ λύσιν του πολι-
τικῆς μόνο συνέπειες θάχει καὶ πολιτικὰ μόνο ἀν-
ταλλάγματα θὰ μᾶς ἐξασφαλίσῃ. Ἐν τὰ ἀνταλλά-
γματα εἶναι ἀρκετά, ἂν ἡ ἄρση αὐτῇ μᾶς ἐξασφαλί-
σῃ ἀπὸ κάθε κίνδυνον τῆς ἑλληνικῆς ἐθνότητος —
τότε θὰ εἶν' ἡ λύσιν πού πρέπει νὰ ἐπιθυμοῦμε, ἂν
ἔχουμε σκοπὸ, ἀφίνοντας ὑπερφιάλες ἀξιώσεις, νὰ
περιοριστοῦμε σὲ ὅ,τι μποροῦμε ν' ἀποχτήσουμε.

ΠΑΡΑΠΟΝΟ. Δὲν τὰ βρίσκουμε ἀδικαιολόγητα τὰ παράπονα τῆς «Ἀθῆναι» γιὰ τὴν ἔλλειψη κάθε ἐνδιαφέροντος ποὺ δείχνει τὸ Ἑλληνικὸ Στέμμα δ-σάκι· γίνονται δυστυχήματα σὲ διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος. Ἄλλοι οἱ Βασιλιάδες σπεύδουν ἀμέσως στὸν τόπο τῆς καταστροφῆς κι αὐτοὶ εἶναι οἱ πρῶτοι ποὺ δίνουν τὸ σύνθημα τῆς εἰσφορᾶς. Στὸν τόπο μας ἔχει ὅλος ὁ κόσμος τὸ παράπονο αὐτὸ ἐναντίον τοῦ Στέμματος. Ὅταν εἶχε γίνει ἡ καταστροφή τῶν Τρικκάλων στὸ 1907, ὁ Βασιλιάς μας ἔκανε βέβαια τὸ ταξίδι ὡς ἐκεῖ κι οἱ ἐφημερίδες ἔγραψαν πὼς πρόσφερε εἰκοσιπέντε χιλιάδες· ὅμως ἂν θυμούμαστε καλὰ δὲν ἔδωκε οὔτε πέντάρα — καὶ πρέπει νὰ δ-μολογήσουμε πὼς πολὺ λίγη παρηγοριὰ ἔρριξαν στὴν καρδιά τῶν δυστυχισμένων Τρικκαλιῶν τὰ λόγια τοῦ Ὑψηλοῦ Ἐπισκέπτη. Τὸ ἴδιο σήμερα μὲ τοὺς σεισμοπαθεῖς τῆς Ζακύνθου καὶ τῆς Κεφαλλονιάς, ὅπου κι ἡ ἐπίσκεψη δὲν ἔγινε καὶ εἰσφορὰ ὡς τὰ τώρα δὲν ἀκούστηκε. Δὲ φρονεῖ τὸ Στέμμα πὼς τέ-τοιες παραλείψεις δὲ συντείνουν στὴν αὔξησιν τῆς δη-μοτικότητάς του, κι ἀποτελοῦν ἔλλειψη εὐγνωμοσύ-νης στὸν ἑλληνικὸ λαὸ ποὺ ὡς σήμερα μόνο ἀγάπη τοῦ ἔδειξε;

ΕΙΚΟΣΤΟΣ ΑΙΩΝΑΣ. Διαβάζουμε στὸ «Ἐμ-πρός» τοῦ Σαββάτου πὼς ὁ Πειραιᾶς γέμισε ἀπὸ μάγους καὶ μάγισσες, ποὺ κάνουν τῆς μανῆς τὸν ἄντρα νὰ κόψει τὸ κρασί, τὴν ἄλλη νὰ πανδρευεῖ καὶ τὰ ρέστα. Δὲν εἶναι βέβαια ἡ πρώτη φορὰ ποὺ παρουσιάζονται οἱ μάγισσες αὐτές· ἡ κάθε γυναι-κοῦλα τοῦ κόσμου ποὺ θέλει νὰ κάνει παιδί ἢ νὰ παντρευεῖ ἢ νὰ γιάνει δίνει καὶ τὴν τελευταία τῆς πεντάρα γιὰ νὰ γίνουν τὰ σωτήρια μάγια. Μπροστὰ σὲ τέτοια χάλια λαοῦ (δὲν εἶναι λίγοι κ' οἱ γραμμα-τισμένοι ποὺ καταφεύγουν στὴ μαγεία!) δὲ βρί-σκονται οἱ ἄνθρωποι ποὺ νὰ ἴδουν τὸ τί πρῶτ' ἀπ' ὅλα μᾶς λείπει, νὰ ἴδουν πὼς τίποτε δὲ γίνεται χω-ρὶς μὀρφωση τοῦ λαοῦ κι αὐτὴ νὰ βάλουν μπροστὰ; Ἡ ἐκκλησία εἶν' ἀλήθεια πὼς μὲ διάφορους κανό-νες τῆς πολεμαίει τῆ μαγεία· μὰ τὸ καταλαβαίνει κανεὶς εὐκολὰ πὼς δὲν εἶν' αὐτὴ, ποὺ ἡ ἴδια στη-ρῆζεται σὲ ὑπερφυσικὲς δυνάμεις, ἐκεῖνη ποὺ μπορεῖ ν' ἀνοίξει τὰ μάτια τοῦ λαοῦ. Ἰσα ἴσα αὐτὴ ἐνισχύει τὴ δεισιδαιμονία του, γιὰτὶ κανένας Ἱεράρχης δὲ βρέθηκε ὡς τὰ σήμερα νὰ ἐνεργήσει ἀνακρίσεις μὀ-λις γράφονται τοῦ κόσμου οἱ ψευδολογίες γιὰ θαύ-ματα διαφόρων ἁγίων ποὺ τάχα γίνονται σὲς φερῶ-νυμες ἐκκλησίες τους τὴν ἡμέρα τῆς μνήμης τους καὶ νὰ πεῖ στὸν κόσμο τὴν ἀλήθεια. Ἀκόμα τίς τελευ-

ταὶς μέρες διαβάσαμε γιὰ δοξολογία στὴ Ζάκυνθο γιὰ νὰ πάψουν οἱ σεισμοί, ἐνῶ δέκα αἰῶνες πρὶν, σὲ μιὰ ἐποχὴ φοβεροῦ θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ καὶ δει-σιδαιμονίας, βρίσκότανε διάσημος Πατριάρχης, ποὺ ἀνέβηκε στὸν ἄμβωνα καὶ εἶπε στὸ φοβισμένον λαὸ «ὡς οὐκ ἔκ πληθους ἁμαρτιῶν οἱ σεισμοί, ἀλλ' ἔκ πλησμονῆς ὑδάτων». Νά, λοιπὸν δουλειὰ γιὰ ὅσους ἔχουν ὄρεξη γιὰ δράση· μὀρφωση τοῦ λαοῦ, βγάλ-σιμό του ἀπ' τὸ σκοτάδι τῆς πρόληψης καὶ τῆς δει-σιδαιμονίας — εἶναι τὸ μόνο ἔργο γιὰ ὅσους ἐπιθυ-μοῦν νὰ ἴδουν μιὰν ἀληθινὴν νέαν Ἑλλάδα.

ΔΡΑΜΑΤΑ ΤΙΜΗΣ. Νά, κι ἄλλη ἐμφάνιση τῆς ἀμορφωσιάς καὶ τῆς κτηνωδίας ποὺ ἐπικρατεῖ στὸν τόπο μας· ὁ γάμος, αὐτὸ τὸ μυστήριο, ἡ κοινωνία «θείου καὶ ἀνθρωπίνου δικαίου» βασίζεται σήμερα στὴν κουμπούρα, στὴ μαχαίρα, στὴ φαλτσέτα! Ὅ κάθε παλιανθρωπάκος ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ ἱκανοποιή-σει τὴ γυναῖκα του καὶ τὴν ἀναγκάζει νὰ τρέξει σὲ ξένου ἀγκαλιά, τολμάει νὰ νομίζει πὼς ἡ Ζωὴ τῆς τοῦ ἀνήκει καὶ μπορεῖ νὰ τῆς τὴν πάρει, ὅταν νομί-σει πὼς προσδλήθηκε ἡ τιμὴ του. Ἀπέναντι στὸν ποινικὸ νόμο ποὺ εἶναι στὸ χαρτί, γεννήθηκε στὴν πράξη μιὰ νέα διάταξη ποὺ ἐπιτρέπει τὸ φόνο τῆς γυναίκας στὸν ἀτιμᾶσμένο σύζυγο — διάταξη ποὺ τὴν ἐφαρμόζουν ἀπαρέγκλιτα οἱ «ἐντιμοὶ» οἰκογε-νειάρχες ποὺ ὡς ἔνορκοι ἔχουν νὰ κρίνουν τοὺς κα-κούργους, ποὺ ἀφοῦ πρῶτα ἀφαίρεσαν τὴν εὐτυχία τοῦ ἄτυχου θύματος τοῦ ἀφαιροῦνε καὶ τὴ ζωὴ. Δὲ θὰ βρεθοῦν ἐπὶ τέλους καὶ σὲ μᾶς οἱ ἀληθινὰ τίμιοι ἑπτὰ οἰκογενειάρχες ποὺ νὰ σταματήσουν τὸ γλυ-στερὸν αὐτὸν κατήφορο;

ΝΟΥΜΕΡΟ ΔΥΟ. Ἄνοιξε τὸ στοματάκι του κι ὁ κύριος Μαυρομιχάλης· τὰ λόγια ποὺ βγήκανε εἴ-τανε φυσικά, μ' ὅλον τὸν πλοῦτο τοῦ ρήτορα, φτω-χά, μὰ πολὺ φτωχὰ τῷ πνεύματι. Ὁ κ. Μαυρομιχά-λης, ἀκολουθώντας τὴ συνταγὴ τοῦ Θεοτόκη, ἀνά-φερε μὲ περηφάνεια τὸ τί ἔκανε αὐτὸς ἀπὸ Ὑπουρ-γὸς τοῦ Δηλιγιάννη ὡς τὰ σήμερα, κατέκρινε τὸ Βε-νιζέλο καὶ ἀνακοίνωσε τὸ πρόγραμμά του, ἀρχίζον-τας ἀπ' τὴ σοφὴ φράση: «Τὸ πρόγραμμα τοῦ Ἐθني-κοῦ κόμματος ἔγκειται ἐλόκληρον ἐν τῇ πολιτείᾳ αὐτοῦ... ἐν τῇ προηγουμένη αὐτοῦ δράσει τῇ κατα-δειχθείσῃ ἐν τῇ Κυβερνήσει τοῦ τόπου». Ὅσο γιὰ τὸ μέλλον, μᾶς ἀναγγέλλει ὁ κ. Μαυρομιχάλης πὼς θὰ καταργήσει τὸ φόρο τῶν σπειρομένων γαιῶν, δὲ θὰ βάλει νέους φόρους, θὰ μεταρρυθμίσει τὸ δασμο-

λόγιο, θά καταργήσει τις πολυτελείς και περιττές θέσεις, θά καθιερώσει τή μικρή θητεία και θά βελτιώσει τή δημοτική εκπαίδευση. Σ' αυτά τ' άδειανά κι άόριστα λόγια ένα μόνο θέλουμε νά παρατηρήσουμε· έ κ. Μαυρομιχάλης έξόν απ' τά δυό τελευταία σημεία του προγράμματός του συμφωνεί πέριπέρα με τόν κ. Θεοτόκη και κει δά δέ θά είτουν βέβαια άδύνατη ή συνεννόηση. Άν είναι λοιπόν τίμιοι πολιτικοί (και γι' αυτό βέβαια δέν έχουμε άμφιβολία) και θέλουν όχι νά γίνουν αυτοί πρωθπουργοί, μά μόνο τó καλό του τόπου, γιατί δέν ένώνονται σ' ένα κόμμα, άφου τούς ένώνει κοινό πρόγραμμα, κοινές άρχές;

ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. *Ι. Μπλ.* Γιάννινα. Λάβαμε τή συντρομή του 1912 κ' εύχαριστούμε. Τους άριθμούς τούς στείλαμε. Δόθηκε και τó γράμμα στόν Ε. Ο. καθώς κ' ή συντρομή. — κ. *Βλιάγκο Τσιργιώτη.* Σμύρνη. Νόστιμο τó χωρατό σου. Η συντρομή πλερώνεται μπροστά κ' είναι 12.50 φρ. τή χρωνιά. — κ. *Γ. Δεον.* Σάμο. Λάβαμε τή συντρομή. Βιβλία στείλαμε με συστημένο δέμα. Πληροφόρησέ μας παραλαβή.

ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Συμφώνως τῷ άρθρῳ 42 τοῦ Καταστατικοῦ προσκαλοῦνται οἱ κ. κ. μέτοχοι εἰς ἐτήσιαν τακτικὴν Γεν. Συνέλευσιν τῇ 15 Φεβρουαρίου ἑ. ἑ., ἡμέρᾳ Τετάρτῃ καὶ ὥρα 3 μ. μ., συγκροτηθεσομένη ἐντὸς τοῦ καταστήματος τῆς Λαϊκῆς Τραπεζῆς.

Ἀντικείμενον συνεδριάσεως:

Ἑποβολή ἐκθέσεως ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς καὶ προϋπολογισμὸς ἐξόδων διαχειρίσεως.

Ἑκλογή ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς διὰ τὸ ἀρξάμενον ἔτος.

Ἑκλογή δύο συμβούλων πρὸς ἀντικατάστασιν τῶν διὰ κλήρου ἐρισθησομένων δύο τοιούτων.

Τροποποιήσις τῶν άρθρων 33 καὶ 50 τοῦ Καταστατικοῦ.

Οἱ κ. κ. μέτοχοι ὀφείλουσι νά καταθέσωσι δώδεκα ἡμέρας πρὸ τῆς συνεδριάσεως, τὰς μετοχὰς τῶν, ἐν Ἑλλάδι μὲν παρὰ τινι τῶν ἀνεγνωρισμένων Τραπεζῶν, ὡς καὶ παρὰ τοῖς κ. κ. Ἀδελφοῖς Μαρίνου, ἐν Λονδίῳ παρὰ τῇ Angle-foreign Banking Co Ltd καὶ τῷ οἴκῳ Rodocanaki Sous & Co, ἐν Ἑλβετίᾳ δὲ παρὰ τοῖς καταστήμασι τῆς Bankverein Suisse.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἰανουαρίου 1912.

Ὁ Πρόεδρος

Κ. Θ. ΚΥΡΙΑΚΟΣ

ΥΠΕΡΩΚΕΑΝΙΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ

ΤΑ ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΥΠΕΡΩΚΕΑΝΙΑ ΤΤΜΟΠΛΟΙΑ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ

“**ΑΘΗΝΑΙ,** ΤΟΝΩΝ 16,000 **ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ,** ΤΟΝΩΝ 15,000

ΜΕ ΔΙΠΛΟΥΣ ΕΛΙΚΑΣ ΔΙΠΛΑΣ ΜΗΧΑΝΑΣ ΑΠΑΡΑΜΙΔΑ ΕΙΣ ΑΝΤΟΧΗΝ ΚΑΙ ΕΥΣΤΑΘΕΙΑΝ ΔΟΚΙΜΑΣΜΕΝΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΟΣ 15 ΜΙΛΙΩΝ

Διαμερίσματα ἐπιβατῶν ἀνετώτατα. — Αἰθουσαι πολυτελεῖς Α' καὶ Β' θέσεως, Καπνιστήρια ἰδιαιτέρη αἰθουσαι Κυριῶν, Μουσικῆς, Ἐστιατορίου. — Νοσοκομεῖον, ἀπολυμαντικὸς κλίβανος, Δουρῶνες, Κουρεῖον, Παντοπωλεῖον, Καφενεῖον, Ζυθοπωλεῖον. — ΔΕΥΤΕΡΑ ΘΕΣΙΣ καινούργης με 200 κλίνας. — Θέρμανσις διὰ Καλοριφέρ εἰς τὰ διαμερίσματα τῶν Μεταναστῶν. — Ἰδιαιτέρη τραπέζαρια Μεταναστῶν.

Ἡλεκτρικὸν φῶς, ἀσύρματος τηλεγράφος
ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΚΑΤΑ 20 ΗΜΕΡΑΣ

**ΠΡΟΣΕΧΕΙΣ ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΕΚ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΜΕΣΩ ΚΑΛΑΜΩΝ-
ΠΑΤΡΩΝ ΚΑΤ' ΕΥΘΕΙΑΝ ΔΙΑ ΝΕΑΝ ΥΟΡΚΗΝ**

ΤΟΥ ΑΤΜΟΠΛΟΙΟΥ

«**ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ**»

ΤΗΝ 9 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1912

ΔΓ' ΕΠΙΒΑΤΑΣ, ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΣΑΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΝ ΑΠΕΥΘΥΝΤΕΟΝ

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ παρὰ τῷ Γενικῷ Πράκτορι τῆς Ἀτμοπλοῖας Λεωφόρος Αἰγῶς Ν, 5,

ΕΝ ΤΑΙΣ ΕΠΑΡΧΙΑΙΣ εἰς τοὺς κατὰ τόπους ΥΠΟΠΡΑΚΤΟΡΑΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΠΑΡΑ ΤΗ ΓΕΝΙΚῃ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙ ΟΔΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ
ΑΝΘΙ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ